Ч. 24 (14.567). Львів, четвер 4. лютого 1937. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Арештовано 1.200 совітських старшин.

У червоній армії шириться невдоволення. Дотепер арештовано 1.200 старшин — вони стануть перед військовим трибуналом. Наглі суди поширено на ввесь СССР.

ЧИ СТАНУТЬ ПЕРЕД СУДОМ?

Як подають англійські часописи, зізнання у процесі Пятакова і тов. обтяжили коло 100 осіб; слід припускати, що їх уже арештовано, та невідомо, чи вони відповідатимуть перед судом на публичному процесі.

„Дейлі Геральд" припускає, що Радека і Сокольнікова поставлять вдруге під суд (правдоподібно з Бухаріном та Риковим) і тоді засудять на смерть.

ЧОМУ РАДГОСПИ ВХОДЯТЬ У КОМПЕТЕНЦІЮ СОЮЗНИХ РЕСПУБЛИК?

(Офінор) Згідно з новою совітською конституцією матимуть союзні республики нові міністерства харчевого та легкого промислу і радгоспів. Радгоспи (радянські господарства), „взірцеві, соціялістичні" господарства з великою скількістю дуже коштовних машин та ще більшою скількістю большевицьких бюрократів і галапасів давали державі великі втрати. Тому нема дива, що московський уряд передає управу ними союзним урядам. Зрозуміло також, що союзні республики намагаються позбутися тих надмірних фінансових тягарів. На цім тлі дійшло навіть до суперечки між референтом загальносоюзного буджету Гриньком, та українським премієром Любченком і наркомом фінансів України Рекисом. Гринько закинув тим українським комісарам, що вони хотіли би перебрати для України лише активи радгоспів, а пасиви полишити СССР. Опозиція українських міністрів на раді національностей справді дуже рішуча не була, але сам інцидент дуже характеристичний як для стану совітського хліборобства так і для противенства фінансових інтересів між Україною та Москвою.

Комуністична змова проти безпеки Франції

ТА ЗЛОМАННЯ ФРАНКО-СОВІТСЬКОГО ДОГОВОРУ.

Під таким наголовком вніс сенатор Ґотро (з республиканської лівиці) інтерпеляцію в сенаті. Він дуже широко представив діяльність комуністичної організації, заявляючи, що є це „організація домашньої війни, недопустима з правного погляду. Закордонну політику уряду важко погодити з комуністичними змаганнями.

В дискусії прем. Блюм заперечив опінію, немовби французький уряд підлягав комінтернові. Таке — мовляв — твердить лише пропаганда деяких кол, що хотіли би поставити нарід перед дилемою: комунізм або диктатура і тоталізм.

„НІЯКА ДЕРЖАВА НЕ ЗБРОЇТЬСЯ ТАК СИЛЬНО, ЯК ФРАНЦІЯ".

Підчас нарад французької палати послів над національною обороною промовляв міністр летунства Кот. Він підкреслив значіння летунства для оборони держави та ствердив, що Франція має одну з найсильніших повітряних фльот і дальше пильно розбудовує її. За минулий півріч скількість літаків, що їх можна уживати у першій лінії, збільшилася на 17%, припаси муніції на 50%, повітряне озброєння на 70%. Ніяка держава не зробила в цьому напрямі стільки, що Франція за 6 місяців.

ФРАНЦУСЬКІ ЕКОНОМІСТИ ХОТЯТЬ ЗГОДИ З НІМЕЧЧИНОЮ.

На сторінках щоденника „Парі Суар" відомий публіцист Савервайн висловлює думку про франко-німецькі взаємини. Слід згадати, що є це погляди французьких господарських кол і що їх тепер щораз то сильніше засвоюють собі також і політичні кола, навіть близькі до міністерства закордонних справ. З промов Ідена, Блюма, Гітлера та Дельбоса виходить на думку Савервайна, що узгіднити становище трьох західних великодержав до засадничих питань реорґанізації Европи неможливо. Не залишається нічого іншого, як перейти до практичної розвязки точно обмежених і спрецизованих питань. Франко-німецьке **порозуміння можливе, якщо воно обмежиться до конкретних справ.** Директор трактатового бюра франц. міністерства торговлі Альфан вернувся з Берліна з добрим враженням; за два тижні він вернеться, щоб дальше вести переговори. Така метода має чимало прихильників як у Парижі, так і в Берліні; мін. Дельбос навязав до неї дискретно у своїй недавній промові.

„Ексцельзіор" і „Журналь де Деба" заповідають, що Німеччина перешле небавом кільком державам меморіял у справі кольоніяльних домагань та переведе в тій справі велику дипльоматичну офензиву.

Сподіються, що той меморіял привезе амб. фон Рібентроп, який після 6-тижневої відсутности вертається в понеділок до Льондону.

В політичних колах сподіються, що французький уряд у порозумінні з британським запитає німецький, яке його становище; тоді щойно можна буде продовжувати дипльоматичні розмови.

Бунт в еспанській червоній армії.

Як повідомляє національне радіо, коли червона міліція з Барселони дістала приказ вирушити на мадридський фронт, залога одної касарні відмовилась від послуху. Щоби зліквідувати небезпечний інцидент, катальонське командування відкликало приказ.

ДЕМНОСТРАЦІЇ В МАДРИДІ.

Два дні чути було зі становищ національних військ перестрілку на вулицях Мадриду. Як оповідають утікачі, стріляли до родин міліціонерів, що машерували через вулиці столиці, протестуючи проти насильств червоної влади.

ПІД МАЛЯҐОЮ.

Як подають офіційні комунікати червоних, 3 нац. літаки бомбардували фабрики під Маляґою; серед цивільного населення великі втрати. Червона мисливська ескадра зістрілила один з нац. літаків. Під Марбеллею одна червона летунська ескадра збомбардувала нац. кружляк „Канаріяс"; висліди бомбардування невідомі. Червоні літаки збомбардували також залізничу стацію в Теруелі та кілька інших стратеґічних точок на араґонському фронті.

СУТИЧКИ МІЖ АНАРХІСТАМИ І КОМУНІСТАМИ.

Як повідомляють з Перпіняну, відділ катальонських анархістів намагався захопити касарню митної сторожі в Портбу, але мусів відступити перед сильним вогнем скорострілів. Опісля вони пробували захопити поліційну касарню, але також безуспішно

Орґанізація, яку промовчують...

Приймаючи до друку статтю п. інж. А. Палія з 21. м. м. п. н. „За здоровля і силу нації", ми звертали увагу ш. авторові на брак згадки у тій статті про „Луги". Одначе ш. автор застеригся проти коректур. Тому не можемо відмовити місця оборонцям Лугової Орґанізації, особливо, коли вони торкаються одночасно ширших проблем, найтісніше звязаних з „Лугами" та їхньою ідеольоґічною підбудовою. Зазначуємо, що в обороні „Лугів" ми дістали більше голосів. — **Прим. Ред.**

В коротких доволі відступах часу появилися на сторінках „Діла" дві передові статті, що повинні були звернути на себе увагу загалу читачів та сколихнути все українське громадянство. Цікаві це статті і своєю тематикою і стилем і, головно, наставленням. Обидві статті, хоча обговорюють, так може видаватися, неподібні до себе справи, одначе змагають до тої самої мети — до розбудження чуйности в українського народу на великі історичні події, що невмолимо наближаються до нас і нас таки не минуть.

Сподіваючися, що довкола цих статтей розвинеться у нас живіша дискусія, позволю й собі висловити свій погляд на деякі справи, порушені авторами обидвох статтей.

В статті „Чи хто в нас готується до війни?". („Діло" ч. 12) автор В. Приходько, звісний український громадянин, тепер на еміґрації, закликає цілий український нарід об'єднати всі свої фізичні, матеріяльні, духові й політичні сили, бо Европа стоїть напередодні нової, великої війни. Війна ця може стати для нас новою національно-державною катастрофою, якщо ми дальше будемо розпорошковані і якщо не думатимемо про найвищі національні завдання й обовязки.

У своїй статті чимало уваги присвятив Приходько сучасній Галичині, вважаючи, що вже з огляду на своє географічне й політичне положення повинна вона стати Піємонтом нового національно-державного відродження українського народу. На жаль, так можна зрозуміти погляди автора, галицькі провідні кола отупіли на найвищі всенаціональні ідеї, потонули сліпо в щоденних дрібних домашніх, громадянських і краєвих справах. Тут не добачує він ширших обріїв думки й чину. Хоч погляди автора однобічні й неповні, проте добре підглянув Приходько назверхню правду, що галицьке громадянство потонуло з головою у дрібних орґанізаційних працях, що воно розбите й розпорошковане політично, партійно та ідеольоґічно. Але не вглянув автор глибше у збірну психіку нашого громадянства, в наші емоціональні настрої. Не знає він мабуть, що ми, як зійдемося в тісному родинному або товариському гуртку, то про те й тільки думаємо та балакаємо, що про війну. Ми чекаємо на війну, бо віримо, що тільки війна зактивізує в міжнар. сенсі питання нашого національно-державного відродження. В нас усіх одностайне протисовітське, протикомуністичне, протимос

ковське наставлення. Наставлення це в слушному історичному моменті переміниться спонтанічно в один активний чин!

Не доцінив також автор наших організаційних змагань. Гуртуючи членів у ріжних освітніх, економічних, професійних і тіловиховних організаціях, ми фактично обєднуємо розбитий і розпорошкований нарід і тимсамим підготовляємо його посередньо до великих завдань нації, навіть і до війни.

Але не бракує в нас також і праці, що ставить своєю виразною ціллю безпосередню воєнну підготову. Маю тут на думці нашу заслужену тіловиховну організацію „Луг".

„Луг", хоча формально і статутово є тільки руханково-спортовим товариством, веде фактично вже 12-ий рік військову підготову серед своїх членів. На всіх прилюдних святах і виступах заявляв це явно провід і в тому напрямі вів щоденну свою працю, не скриваючи її перед ніким, ані своїми, ані владою. Знає про це все українське громадянство. „Луг" перебрав на себе місію і традицію Українського Січового Стрілецтва та вірить, що деведе її до позитивного й успішного кінця.

Правда, „Луг" не може вести вправ своїх членів із крісами в руках, із машиновими крісами, ручними ґранатами й бомбами; не має він ні гармат, ні повзів, ні літаків. Але тим не менше виховує він своїх членів у військовій дисципліні, послуху, ладі, а подекуди й муштрі. Головне те, що кожний член „Лугу" знає, що він заправляється й виховується до найвищого мілітарного змагу нації, до війни! Саме це ясне ставлення військових завдань „Лугу", свідомість, що „Луг" є завязком майбутньої української армії, прихиляє до нього симпатії українського селянства й робітництва. Української інтеліґенції в „Лузі" дуже мало. Якщо „Лугові" доведеться колись сповнити своє найвище завдання, то майбутні історики запишуть, що це сталося без української інтеліґенції, ба — навіть проти волі значної її частини!

„Луг" від першого дня свого істнування, замісць розвиватися нормально й вести свою конструктивну національну працю, мусить по сьогодні зводити важку боротьбу з хвилями ворожої пропаґанди, поборювання й легковаження серед власного громадянства.

Клясичним зразком такого легковаження є стаття „За здоровля і силу нації" дир. А. Палія в ч. 12 „Діла" з 21. січня ц. р. Автор поставив собі гарне завдання вияснити читачам вагу фізичного виховання для розвиткових і визвольних змагань українського народу. Заохочує він українське громадянство вступати масово в члени тіловиховних товариств та підтримувати морально й матеріяльно їх розвиток. При тому

вичислив автор ті українські тіловиховні орґанізації, що заслужилися для фізичного виховання українського народу. На превелике диво, „забув" згадати про „Луг", про орґанізацію, що скількістю клітин (понад 800!) і членів перевищає всі українські тіловиховні установи разом!

Не можу ніяк збагнути, чому автор поминув „Луг" мовчанкою. Чи зробив це несвідомо, чи свідомо й тенденційно, все одно, в першому і другому випадку його зрештою цінна стаття інформує прилюдну опінію фальшиво, однобічно, неповно.

В тому самому місці своєї статті інж. А. Палій твердить аподиктично, що „військової підготови до нині в нас нема". Це друга його однобічна, неповна інформація. Певно, що в нас нема такої військової підготови молоді, як у державних народів, напр. італійців, німців, поляків, москалів і т. д. Але таку військову підготову, яку в теперішньому історичному моменті, в теперішніх політичних умовинах можна вести, веде фактично „Луг" від 12-и вже літ. За цей короткий час виховав він поверх 50.000 членів, вишколених по військовому, ідейних, здисциплінованих і, головно, свідомих, що знають свої завдання й обовязки перед народом та його історією. Має також „Луг" гарні кадри підстаршин. Не має старшин. Але це вже не вина „Лугу", тільки нашої інтеліґенції, що не хоче знати „Лугу", бокує від нього або й обезцінює його національну працю. Колись, як настане слушний історичний момент і „Лугові" прийдеться позичати старшин від наших ближчих і дальших сусідів, наша інтеліґенція жалуватиме своєї теперішньої поведінки. Але буде це спізнене каяття; помилку неможливо буде направити!

Мої пояснення й доповнення до обидвох статтей мають подвійну ціль: дати відповідь на питання В. Приходька, „хто в нас готується до війни?" та заперечити катеґоричне твердження інж. А. Палія, що „в нас до нині військової підготови нема". Ні! Вона фактично є! „Луг" вів її, веде й дальше вестиме при всій апатії українського громадянства та неприхильній пропаґанді ворожих йому своїх і чужих елементів.

Мої завваги не можуть ніяким чином ослабити патріотичних закликів, що наш нарід повинен розбудитися з вигідного політичного сну й апатії; повинен попри дрібні, але не менше важні домашні галицькі краєві справи мати все на оці також і міжнародні події та в їх світлі шукати розвязки нашого національно-державного питання; повинен щоденну журбу за екзистенцію доповняти також елементами ризиковного подекуди ідеалізму.

Особливо заслугують на солідарну підтримку всього українського громадянства всі поклики, що лунають в обороні ідеї Всеукраїнського Нац. Конґресу. Можливо, що цей Конґрес не дасть нам одноцілого національного авторитетного проводу. Але він безсумнівно спопуляризує та зактивізує українську національно-державну проблему на міжнародньому терені та розбудить може нашу приспану увагу щодо вищих національних справ. Ця теперішня наша байдужність до тих справ є причиною нинішньої нашої національної траґедії в тому розумінні, що перед 1914-им роком наш край був більше підготований до зустрічі великих міжнародніх історичних подій, ніж у 1937-ому році! Ми були тут сяк-так підготовані, а програли всенаціональну кампанію на цілій лінії! Щож буде нині, якщо наша апатія, матеріялізм і вигідне, безжурне життя на посадах не припиняться негайно і якщо журба за екзистенцію та втримання стану посідання не буде єдиною журбою?!

При кінці зазначу ще, що годжуся вповні з поглядом інж. А. Палія про недоцільність механічного обєднання наших тіловиховних організацій. Нам потрібне не механічне обєднання, але чесне змагання й патріотичне суперництво в праці над плеканням фізичного й духового здоровля та сили нації. Механічне обєднання з практичного боку булоб непотрібне, а з національного шкідливе! Я переконаний, що як у 1914 році, так і тепер, якщо прийде слушний історичний момент, всі наші тіловиховні організації найдуть спільну плятформу для поглядів, слів, емоцій і діл!

Іван Ющишин.

Повитаймо Ювилятку-Просвіту в 69-ті роковини її успішної праці! Шлім пожертви на „Дар Просвіті"!

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" ч. 1.

НАТАЛЯ САС.

МОЛОДІ ДНІ.

Федько ходив до школи, вчився як багато інших: ні добре ні зле. Але з кляси в клясу проскакував якось дивно скоро. Може тому, що мало не всі шкільні роки Федька плили підчас війни і ніхто тоді не дбав про великі успіхи школярів, коли успіхи армій цілого світу надавали дням і рокам важливого значіння. Може й тому, що Федько був наймолодший з пятьох дітей і ніхто ним надто не журився. Його свідоцтва не мусіли вже бути як старших „відзначаючі", а його задачі „дуже добрі".От тому Федько мав більше часу для брикання і псот у вчасному дитинстві, пізніше для Верна і Мая, вкінці — коли вже був ґімназистом-пятаком — для дбайливої зачіски. А все-ж: за ці всі три жмутки літ Федько лишився вірний своїй хлопячій мрії: коням і рушниці. Ані зачіска, ані Май не відучили його захоплюватися тим, що захоплювало його як мале хлопятко: „Я гиділя коньики, я гиділя сілю, я гиділя паф"*) — вживаючи жіночих закінчень.

Був, як сказано пятаком. У „цивілю" тобто в хаті носив куці штанці до колін, жовті смугасті панчохи і якусь стару витерту студентську блюзку. До школи ходив у „мундурку", що обовязував за австрійських часів. Але воєнні часи злагіднили строгий фасон: нині кожен одягав те, що мав. Федько носив на вулиці кашкет і сиву куртку з жовтим коміром з якогось вискубаного кожушка. Був більше схожий на якогонебудь львівського Юзька як на ґімназиста. Особливо коли держав руки в кишенях та підсвистуючи біг вулицею, час до часу підставляючи комусь ногу. Або дзвонив до брами, втікав за ріг, відкіля його чорні очиська сміялися з пересердя дозорця, що шукав збиточника.

*) „Я виділа коника, я виділа фіру, я виділа стрільбу"

Федько був іще добрим штубаком, коли на львівських будинках замаяли жовто-блакитні прапори. Чи знав він багато про них! Говорив добре по німецьки, співав: „Ліб Фатерлянд магст руіґ зайн" і „Ін дер Гаймат" — а на своїй шафці мав тектурові образки Гінденбурґа й цісаря Вільгельма. Він знав прізвища мало не всіх австрійських і німецьких ґенералів, що денебудь відзначилися у війні, збирав металеві військові відзнаки і разом з іншими хлопцями переживав кожну воєнну перемогу союзних армій, а на мапі значив їхні походи чорножовтими хоругвками.

Щож сталося? Одного дня заломався фронт чорножовтих хоругвок. Федько надів кашкет і куртку й вибіг на місто, де діялось щось нове й неждане: на будинках замаяли жовто-блакитні прапори.

Чудові, нові прапори! На ринку гармати, всюди своя, рідна мова. Україна! Та, що про неї Федько вмів співати, та що „ще не вмерла" — чого не дуже розумів. Це було щось із леґенди, міту та з повістей, як от про Січ, козаків і гетьманів. Про що колись співали пісень і розказували казок. Оце вона, ця Україна, родиться на руїнах сильного колись цісарства. Як радісно, як зворушливо! Так, це вона, наша, рідна, вимріяна й дійсна! Не з казки та леґенди а зі справжнього життя.

Українці, мешканці міста вилягли на вулиці. Ходять, розглядають, радіють. Дивують тільки вояцькі суворі обличчя. Хотілося б, щоб теж сміялися й раділи. Але вони втомлені, якісь зажурені, недовіочливі...

Федька на вулиці немає. Він, що всі армії відпроваджував на фронт, що біг біля гармат з розіскреними очима, чи можливе, щоб його не було біля цих гармат? Щойно під вечір він показався на вулиці. Куртка розіпнята, зпід кашкета на приблідлому обличчі вуглики очей.

— Ти де був, Федьку?

— У команді міста, пишемо відозви, били печатки!

— Де біжиш, стрівай!

— Йдемо на війну! Йдем бити ворогів! — вимахує напів дитячими руками цілими фіолетовими від фарби.

Здавалося, що це вже кров. На руках у малого Федька, що так недавно ще говорив про себе „я була", а сестри заплітали йому кучеряве волосячко і говорили за татом: „наш малий хлопачий".

Федька схопила воєнна стихія. Але вже не як ентузіяста оливяних жовнірів, що з музикою йдуть на війну а як справжнього вояка з крісом у руці.

•

Спершу гомоніли поодинокі стріли — різко й не знати де. Десь за містом розгорівся пожар. Червона заграва кривавими руками обіймала небо. Далі зрідка стали гудіти гармати. Опісля ж уже вулиці змінилися в окопи, камениці в твердині. У місті розшаліла війна. Крісові кулі співали тонко й гостро, тарахкотів скорострил. Камениці дивувалися незнаним подіям. Їхні чорні вікна, наїжені крісами були завжди готові плюнути вогнем та гавкнути вибухом ручних гранат. Вулиці ж не дарували каменицям їхньої ворожої суворости: їхні боки значили густо гонкими крісовими кульками, а вугли вигризали ручними гранатами. Понад гомоном боротьби, вдолині — наче в повітрі, зрідка гули гармати.

Одного дня Федько вбіг у хату. Він був уже

Справа конфіскати українських календарів на Волині.

ВІДПОВІДЬ МІНІСТРА ВНУТР. СПРАВ СКЛАДКОВСЬКОГО НА ІНТЕРПЕЛЯЦІЮ ПОСЛА Д-РА СТЕПАНА БАРАНА.

Як відомо, осінню м. р. державна політична адміністрація на Волині сконфіскувала цілу низку українських календарів на рік 1937, виданих у Львові і сцензурованих львівською цензурою. Ті календарі мають в Галичині досі свобідний оборот. В справі цієї конфіскати вніс пос. д-р Степан Баран інтерпеляцію в соймі на засіданні дня 1. грудня 1936 р. до міністра внутрішніх справ, на яку одержав письменну відповідь з 9. січня 1937 р. Тому що ця справа торкається цілої низки видавництв сконфіскованих календарів, які понесли через це матеріяльні шкоди, подаємо відповідь премієра Складковського в цілості у дослівному перекладі.

У звязку з письмом Пана Маршала з дня 5. грудня 1936 р. ч. Р і IV 74/PP маю за шану переслати оцю відповідь на інтерпеляцію посла д-ра Степана Барана з дня 1. грудня 1936 р. в справі поданій в наголовку.

Інтерпелянт згідно з правдою подає, що органи державної поліції сконфіскували примірники українських календарів, вичислених в інтерпеляції, в книгарнях у Ковлі, Луцьку, Володимирі Волинському і Рівному. Однак слід спростувати, що вичислені між іншими календарі „Кооператор“ і „Сільський Господар“ не були сконфісковані.

Окружний суд у Луцьку на засіданні в дні 28. листопада 1936 р. на внесок прокуратора постановив:

На основі ст. 28 і ст. 29 декрету в справі тимчасових приписів (Вістник Законів ч. 14, поз. 186 затвердити переведену старостом в Луцьку конфіскату календарів: „Червона Калина“, „Золотий Колос“, „Жіноча Доля“, „Український Інвалід“, „Селянський Календар“, „Приятель Народу“, „Батьківщина“, „Криниця“, тому, що ті всі українські календарі заключають у своєму змісті уступи, в яких викликується в українському громадянстві ворожі настрої до польського народу, як теж мають вони на меті викликати настрої наявно ворожі до польської держави і польського народу. Крім цього у тих календарях є уступи, що ображують польську державу, котру названо жандармом, отже заключають знамена проступків зі статтей 96 і 152 кк. (№ Кр 4/36).

Крім цього окружний суд у Луцьку на засіданні в дні 28. листопада постановив:

На основі ст. 28 і ст. 29 декрету в справі тимчасових пресових приписів (Вістник Законів ч. 14, поз. 186) затвердити переведену старостом у Луцьку конфіскату українського календаря за р. 1937 п. н. „На сліді“, зате ухилити конфіскату календаря „Для всіх“.

Мотиви.

Календар „На сліді“ накликує українську (в оригіналі усюди — руську) молодь до простування зігнутих неволею плечей, взиває молодь словами „вперед“ і викликує екстремістичні національні почування, щоб викресати в українському громадянстві ворожі настрої до польської держави і польського народу. Зате календар „Для всіх“ не заключає тих тенденцій у такому ступні, щоб узасаднювали затвердження конфіскати, бо подає одиноко історичні факти з часів люблинської унії, козацьких воєн під проводом Хмельницького, розкладу Австрії й боротьби за Львів без спеціяльного протипольського насвітлення, тому конфіскату цього календаря треба було ухилити.

З наведеного змісту постанов суду випливає, що наложена на календарі конфіската згідно з вимогою ст. 28 і ст. 29 цитованого декрету в справі тимчасових пресових приписів була затверджена судовою владою, а тимсамим безпідставний є кількакратно в інтерпеляції повторений закид щодо безправности конфіскати календарів.

Як аргумент інтерпеляції наводить врешті інтерпелянт факт, що календарі, котрі сконфісковано на Волині, видано у Львові та що вони перейшли там нормальну цензуру. Переведення цензури повітовими властями загальної адміністрації на терені львівського чи станиславівського воєвідства не виключає можливости пристосувати до сцензурованих календарів постанови декрету з д. 7. лютого 1919 р. на терені волинського воєвідства. Зрозуміла річ, що поодинокі повітові адміністраційні власти можуть — чи то помилковою оцінкою змісту друку, чи то просто через переочення — пропустити крізь цензуру друк, що заключає у своєму змісті знамена проступку. Декрет з 7. лютого 1919 р. не виключає зпід його діяння друків, виданих на терені підлягаючім іншим правним приписам, при чому слід додати, що по думці ст. 26 к. п. к. проступок є довершений не тільки там, де виконано проступне діяння (друковано календарі), але і там, де проступний наслідок мав наступити через намірену кольпортажу друків.

З уваги на затверджену судом конфіскату календарів, вважаю зайвим наводити подрібно уступи з поодиноких календарів, які спричинили їх конфіскату. Обмежуюсь до підчеркнення, що у всіх тих календарях є апотеозовані козацькі бунти, представлені як польсько-українські війни, з підчеркненням невдач, що їх понесла Польща, в спосіб, що може викликати ненависть і погорду для держави і польського народу. Для характеристики змісту календаря позволю собі крім цього навести один приклад, взятий з календаря „Червона Калина“. У цьому календарі є оповідання п. н. „Побратими“, де описується, як в р. 1919 український стрілець Дмитро Бочан заатакував в лісі трьох польських вояків, що вели українського полоненого, і крикнувши несамовито „гурра“, так перестрашив польських вояків, що вони без опору дали взятися до неволі. Повище оповідання доповнено ілюстрацією, яка представляє сцену, коли український вояк кидає на землю та бе прикладом кріса польського вояка, а інші кидають кріси на землю, підносячи руки до гори. Наведений примір характеризує досадно тенденції, яким дають вислів сконфісковані календарі.

На основі представленого вище стану справи приневолений я ствердити, що не є умотивоване твердження інтерпелянта, начеб конфіската згаданих календарів була безправна, супроти чого не знаходжу підстав потягнути до відповідальности органи, які її зарядили. Врешті внесок інтерпелянта на ухилення мною конфіскати календарів є безпредметовий, бо до затвердження чи ухилення наложеної на друки конфіскати на основі декрету з дня 7. лютого 1919 р. є покликаний виключно суд, котрий — як це я вище навів, — затвердив конфіскату календарів.

Славой-Складковскі, міністр.

У справі конфіскати на Волині українських календарів на рік 1937 виданих і сцензурованих в Галичині була в „Ділі“ передова стаття посла д-р Ст. Барана п. н. „Одна чи кілька держав. Чи Волинь окремим пашаликом?“ (ч. 272, з 2-го грудня 1936 р.). Вияснена там докладно юридична сторінка справи; наведено там теж текст дотичних статтей волинського пресового декрету з 7. лютого 1919 р. та текст статтей карного кодексу з 1932 р., обовязуючого у цілій Польщі від 1. вересня 1932 р., на які покликується конфіскаційна постанова адміністраційної влади. Відповідь премієра Складковського на інтерпеляцію посла д-ра Ст. Барана покликується і на те, що сконфісковані уступи в інкримінованих календарях заключають в собі знамена проступків зі ст. 99 к. к. (державна зрада) і ст. 152 к. к. (образа польської держави або польського народу). Як сказано вище, карний кодекс у Польщі зуніфіковано ще в 1932 р. і кваліфікація проступків з карного кодексу є одна і та сама — а принаймenше повинна бути — і у Львові і в Луцьку. Цікаво тільки, що влада у Львові у тому самому вчинку — зміст інкримінованих календарів — не доглянула знамен проступків з карного кодексу, цитованих у відповіді п. Складковського, а доглянула їх щойно влада в Луцьку. Обовязуючий в Галичині австрійський пресовий закон з 17. грудня 1862 р. і обовязуючий на Волині пресовий декрет з 7. лютого 1919 р. заключають у собі постанови формального поступовання в адміністрації і в суді щодо пресових справ, однак не торкаються карної кваліфікації вчинків. Проступок з карного кодексу є той сам у Львові що й у Луцьку і ріжниця пресового права у Львові і в Луцьку тут при нічому і у цьому відповідь міністра є юридично нестійна. Зрештою конфіскаційна практика буде ще певне порушена при буджетовій дебаті на пленум сойму і сенату.

у військовому однострої, за великому як на хлопчака. З його трохи пригорблених плечей звисав смішно надто широкий синій плащ. Через плече у нього був пас густо виладуваний набоями, біля пояса дві ручні гранати, через рамя кріс. На багнеті тризуб. Здавалося, що Федько нагло виріс, змужнів і набрав якогось дивного значіння. Хоча він був ще справді малим хлопчаком. Оце сповнилася його мрія: він мав рушницю. Може надто велику, надто тяжку на його зріст і сили, але він пригортав її до себе, не відкладав навіть у хаті. Рушниця, його дитяча забавка. Оце тепер вона стала крісом. Чи розумів Федько, що це вже не забавка, а грізне знаряддя смерти? Навряд.

Перескочив раптом цілий шмат часу, що його найкраще називають „підпарубочістю“ та став нагло мужчиною. Він мусів раптом станути до найтяжчого, найсутевішого діла чоловіків: до війни. Дотого-ж його душа приспана австрійськими гимнами та шкільним вихованням прокинулася і бачила нові світи. Він раптом пізнав нову правду і став громадянином і вояком нової держави. Батьківщина ставала для нього з історичної легенди дійсністю, за яку треба було вбивати і може самому покласти життя.

Малий Федько ставав малим, сухорлявим вояком. До хати він вбіг сказати, щоб не тривожилися, бо стоїть у касарні на Ялівці, де боронить рогачки. Просив відвідати та принести дещо харчів.

Вже вибігав. Його чорні очі вже не сміялися житочно, як досі. В них горів якийсь гарячковий вогонь. Постійно гриз спалені уста. Був стривожений. Заки вийшов — відпняв дві гранати, щоб йому їх сховали в хаті.

Вибіг. Два дивні, чорні предмети лежали чудно на столі. У вікна втискалася війна.

(Докінчення буде)

Наш літературний конкурс.

З нинішнім днем починаємо друк новель, присланих на літературний конкурс „Діла". Їх черговий порядок не означає ані степенування їх вартости, ані не може вплинути на остаточну оцінку: які з них найцікавіші. Даємо їм нумерацію для порядку і для орієнтації читачів, що будуть остаточно рішати, кому з авторів признати нагороду. Тому, що на конкурс прийшло кількадесять рукописів, а багато в останніх днях, покищо, не маючи змоги їх переглянути, не можемо ще здати собі справи, до якого часу зможемо всі вибрані новелі видрукувати. Читачі „Діла" будуть самі рішати про кандидатів до нагород, тимто читачів, зацікавлених конкурсом, просимо вирізувати собі окремо конкурсові оповідання, щоб потім краще орієнтуватись між усіма. Читачі зможуть голосувати щойно тоді, коли видрукуємо **всі** вибрані нами новелі.

Для ближчого порозуміння з деякими авторами Редакція даватиме на „Літературній Сторінці" короткі відповіді щодо їх рукописів. Ті автори, що хотілиб дістати назад свої невикористані рукописи, будуть мусіти у своїм часі прислати марки на кошти їх звороту. Аж до закінчення конкурсу всі рукописи залишаться у Редакції.

Роковини бою під Крутами.

В ОСТРОВІ К. ТЕРНОПОЛЯ.

Дня 31. січня ц. р. відбулися в Острові коло Тернополя святочні сходини членів кружка „Рідної Школи", присвячені вшануванню памяти крутянських героїв. Дотепер це свято в Острові проходило безслідно. Щойно цього року заходом студ. Глуховецького Емануїла відсвятковано це свято окремими сходинами. Картину „Бій під Крутами" прибрано гарно рушниками, приявні виповнили цілу салю. Свято розпочав студ. Глуховецький, взиваючи приявних ушанувати одномінутовою мовчанкою память поляглих. Опісля студ. Лукомський виголосив змістовий реферат. На дальшу програму склалися деклямації, зпоміж яких дуже подобалася присутнім деклямація „Будь готов!", що її з чуттям віддеклямувала Марія Називальська. Свято закінчилося відспіванням національного гимну.

—o—

„Літературний ярмарок".

ЦІКАВА ІМПРЕЗА Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ БІБЛІОФІЛІВ.

Товариство Українських Бібліофілів уладило вчора в салі „Українськой Бесіди" перший у нас „літературний ярмарок". Як заявив д-р Є. Пеленський у вступному слові, Товариство плянує дальші подібні імпрези з подвійною метою: скріпити рух на книжковому ринку та навязати безпосередній контакт між письменником і читачем. На Заході цього роду імпрези відомі здавна.

Предметом учорашнього вечора була літературна продукція 1936. року. Схарактеризував її д-р М. Гнатишак, що перейшов видані минулого року твори по групам, розглядаючи на початку три наші **письменниці.** „Апостол черні" **Кобилянської** — це на думку прелегента, не зважаючи на стилістчині і взагалі формальні недомагання, цінний твір з огляду на живу характеристику героїв та на ідейну сторінку. **Королева** підходить під тип модерної католицької письменниці, при тому вільна від тенденції. „Інакший світ" дещо нерівний твір, побіч архитворів має і слабі частини; „Без коріння" — твір куди сильніший. „Вічне полумя" **Жепецької** мило вражає гарною конструкцією та мистецькою цілістю.

З історичних повістей „Великий гетьман" Дудка — це твір з доброю композицією, неперевантажений, легкий, що при історичній повісти не легко осягнути. Слабою сторінкою є стиль та мова, що вражає невмілими архаїзмами. „Пригоди молодого лицаря" **Черкасенка** — це зразок пригодницької повісти.

Визвольна війна становить тло двох повістей: „Записник" **Липи** має поважні літературні вальори, які зрештою не рівноважать деструктивної ідеольогії. У „Двох сестрах" дав **Бабій** гарне тло, але неприродну фабулу; те саме можна сказати про його повість з життя москвофілів.

Одиноким твором зі **селянського життя** є „Золоті дзвіночки" **Ткачука; місто** становить тло кількох нових творів. Книжка **Мосендза** „Засів" цінна формою, стилем, композицією, ідеєю. У „Віднайденому раю" дав Самчук доказ, що йому підходить лише сільська тематика. З дебютантів зга дав прелегент **Підляшецького** („Кров на горі") та **Нижанківського** („Вулиця" й „Актор говорить" — остання слаба). „Два з одного" **Масютина** оцінив прелегент негативно. В „Опалевій мряці" переносить нас **Мочульський** до чужого нам минулого і вражає милою простотою. **Яблонська** дала симпатичний опис подорожей, **Гренджа-Донський** повість взоровану на „Шугаю"; на жаль, її сконфісковано.

З лірик'в Косач поривае ідейним висловом та формою; видно в нього поважний поступ. У „Книзі Лева" дав **Антонич** багату тематику і вироблену ідеольогію, зате дещо разить надто штудерними метафорами. **Жарський** („Кучеряві дні") це епігон Антонича. **Гординський і Матіїв-Мельник** опрацювали „Слово о полку". „Віче зілля" **Каратницького** культурне, але холодне; навпаки „Настрої" **Наріжної** скромніші, зате мають теплоту, яку літературному творові може дати лише жінка.

Драми, які появилися 1936 р., пересічні; „Ірод Великий" **Николишина** недбалий. На деяку увагу заслуговують твори **Вартового** та плодо**витого** Нигрицького.

Синтези літературної творчости минулого року д-р М. Гнатишак не дав тому, що це було би ще за скоро.

*

На другу частину вечора зложилися рецитації і уривки зі „Шестикрильця" Гриневичевої, „Колискової" Антонича, „Ганусі" Липи, „Пісні пісень" Кравцева, „Великого Гетьмана" Дудка, „Розмов" Гординського, „Веснянок" Ткачука та „Слова о полку" Антонича.

Як на більшій частині наших імпрез, рецитаторки були не надто щасливо підібрані; такі недомагання час би вже у нас усунути.

На столиках під стінами були розложені твори Королевої, Антонича та Гординського з автографами, які публика мала нагоду купувати підчас перерви. Дивно, чому лише Антонич і Гординський продавали свої твори...

(гал.)

В обороні рідної землі.

ПРОТИКОЛЬОНІЗАЦІЙНЕ ВІЧЕ В КОМАРНІ.

Дня 25. січня ц. р. відбулося в Комарні в салі Українбанку протикольонізаційне віче. Хоч був сильний мороз, на віче явились численно відпоручники всіх громад Комарнянщини, численно прибула теж місцева й довколична інтелігенція, так, що було поверх 300 учасників і саля Українбанку не могла всіх помістити. Віче отворив адвокат м-р О. Утриско. До президії покликано о. декана С. Качмара, М. Федака, солтиса з Кліцка і Гриня Лакоту з Голодівки. Відтак посол д-р Витвицький виголосив 2-годинний реферат у земельній справі. В наскрізь діловій дискусії забирали голос: о. Бубняк, адв. О. Утриско, о. Дутка, емер. учитель Д. Єндик та ін. Одноголосно і серед оплесків перейшла протикольонізаційна резолюція. Відспіванням національного гимну віче закінчилось.

Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 3

Українські політики

1907—1914. р. р.

Д-Р ТЕОФІЛЬ КОРМОШ.

Належав до перших українських політичних діячів Перемиської Землі, що вміли класти основи до відродження й визволення українського народу. У русофільській темряві без просвітку, в якій Перемиська Земля була перед пятьдесяти роками, він вже молодим станув у перших рядах піонірів українства разом з директором Григорієм Цеглинським, професором Олексієм Яремою і товаришами, щоб вести наш нарід до національної свідомости і добра.

В Перемишлі уладжено Український Інститут для дівчат та власними силами перемиської організації поставлено величавий Народній Дім, зорганізовано Українську Бесіду, бурсу для учеників та інші установи. Та треба признати, що в цій праці був діяльний також перемиський **єпископ Константин Чехович**, що на кожному місці патронував роботі української організації в Перемишлі.

В 1894. р. почалась у нас організація реєстрованих **кооператив для взаїмного кредиту**. Перші такі кредитові кооперативи завязувались у нас на підставі взірцевого статуту, що його уложив адвокат д-р Теофіль Кормош. Він видав також кооперативний закон в українському перекладі з поученнями, як закладати кооперативи. Звідси повстала перша кредитова кооператива „Віра" в Перемишлі (в 1895. р.).

В 1905. р. засновано в Перемишлі **Українську Щадницю,** на підставі концесії міністерства внутрішніх справ у Відні, бо галицький намісник граф Андрій Потоцький не допустив до основання нашої Каси Ощадности у Львові. В цій Українській Щадниці у Перемишлі був д-р Кормош провідним членом Управи.

В 1909. р. був д-р Теофіль Кормош діяльним основником Земельного Банку Гіпотечного, акційної спілки у Львові; засідав у Надзірній Раді і був кілька років президентом Надзірної Ради Земельного Банку Гіпотечного.

Д-р Кормош був діяльний не тільки в Перемишлі й перемиській окрузі, але працював також майже в усіх наших централях у Львові.

В 1913. р. вибрано д-ра Теофіля Кормоша соймовим послом на місце князя Володислава Сапіги в перемиській виборчій окрузі.

Він був людиною рідкого у нас українців темпераменту: завжди рухливий і працьовитий та живий і з молодечим духом, що не зражувався ніякими перепонами і ставав далі до праці та творив надбання й цінности для добра рідного народу.

По нашому зриві не минулого його заслання на Домбє.

І хоч яка сильна наша українська організація в Перемишлі, то всеж таки відчуваємо, що вже нема д-ра Теофіля Кормоша між живими.

ТИТ ВОЙНАРОВСЬКИЙ.

Належав до наших українських економістів та в девятьдесятих роках минулого століття займався **справами парцеляцій** більших посілостей поміж селян і придбав багато землі для наших хліборобів, збільшуючи їх варстат праці. В тому часі давав Банк Краєвий у Львові більші кредити в заставних листах на закуп землі нашим селянам. У цьому помагав нам адвокат **д-р Тадей Соловій,** що був правним заступником Краєвого Банку і при його помочі залагоджено багато парцеляцій на користь нашого рільничого населення. Опісля ведено у нас парцеляційні справи при помочі: Краєвого Союзу Кредитового, тепер Центрального Кооперативного Банку; Товариства взаїмного кредиту „Дністер" і Земельного Банку Гіпотечного у Львові.

Вже в 1902. р. підніс був о. Тит Войнаровський думку заснувати наш окремий **парцеляційний банк** і виєднати на це концесію центрального уряду у Відні. Але наші центральні установи вирішили передовсім приступити до заснування Української Щадниці (1905) і Земельного Банку Гіпотечного (1909), наслідком чого до заснування Парцеляційного Банку піднялись у нас заходи аж в 1917. р.

Тимчасом о. Тит Войнаровський увійшов до першого парляменту із загального голосування в 1907. р. І тут поставив о. Войнаровський дня 19. червня 1908. р. в Палаті Послів внесення про **віддовження селянської посілости.**

В тому році, за ініціятивою: о. Тита Войнаровського, проф. Романа Залозецького і д-ра Альфреда Говиковича, основано у Львові парцеляційне Товариство „Земля", щоби вказувати тим, що хочуть набувати землю, відповідні грунти до купна; посередничити в інтересах парцеляційних; давати правну і технічну поміч; давати кредит і помагати до позискання кредиту та взагалі переводити чинности, що входять в обсяг парцеляції.

А в дні 23. березня 1911. р. поставив о. Тит Войнаровський замітне внесення в Палаті Послів Державної Ради у Відні **про віддовження землі** взагалі. Це було на склоні першого парляменту загального голосування в Австрії. На жаль, на вирішення таких важних справ не стало часу, бо народній парлямент в Австрії стояв тоді **під напором національних спорів.**

Праці о. мітрата Тита Войнаровського є цінним матеріялом до майбутнього віддовження землі.

Справа конфіскати українських календарів на Волині.

ВІДПОВІДЬ МІНІСТРА ВНУТР. СПРАВ СКЛАДКОВСЬКОГО НА ІНТЕРПЕЛЯЦІЮ ПОСЛА Д-РА СТЕПАНА БАРАНА.

Як відомо, осінню м. р. державна політична адміністрація на Волині сконфіскувала цілу низку українських календарів на рік 1937, виданих у Львові і сцензурованих львівською цензурою. Ті календарі мають в Галичині досі свобідний оборот. В справі цієї конфіскати вніс пос. д-р Степан Баран інтерпеляцію в соймі на засіданні дня 1. грудня 1936 р. до міністра внутрішніх справ, на яку одержав письменну відповідь з 9. січня 1937 р. Тому що ця справа торкається цілої низки видавництв сконфіскованих календарів, які понесли через це матеріяльні шкоди, подаємо відповідь премієра Складковського в цілості у дослівному перекладі.

У звязку з письмом Пана Маршала з дня 5. грудня 1936 р. ч. P i IV 74/PP маю за шану переслати оцю відповідь на інтерпеляцію посла д-ра Степана Барана з дня 1. грудня 1936 р. в справі поданій в наголовку.

Інтерпелянт згідно з правдою подає, що органи державної поліції сконфіскували примірники українських календарів, вичислених в інтерпеляції, в книгарнях у Ковлі, Луцьку, Володимирі Волинському і Рівному. Однак слід спростувати, що вичислені між іншими календарі „Кооператор“ і „Сільський Господар“ не були сконфісковані.

Окружний суд у Луцьку на засіданні в дні 28. листопада 1936 р. на внесок прокуратора постановив:

На основі ст. 28 і ст. 29 декрету в справі тимчасових приписів (Вістник Законів ч. 14. поз. 186 затвердити переведену старостом в Луцьку конфіскату календарів: „Червона Калина“, „Золотий Колос“, „Жіноча Доля“, „Український Інвалід“, „Селянський Календар“, „Приятель Народу“, „Батьківщина“, „Криниця“, тому, що ті всі українські календарі заключають у свому змісті уступи, в яких викликується в українському громадянстві ворожі настрої до польського народу, як теж мають вони на меті викликати настрої наявно ворожі до польської держави і польського народу. Крім цього у тих календарях є уступи, що ображують польську державу, котру названо жандармом, отже заключають знамена проступків зі статтей 96 і 152 кк. (№ Кр 4/36).

Крім цього окружний суд у Луцьку на засіданні в дні 28. листопада постановив:

На основі ст. 28 і ст. 29 декрету в справі тимчасових пресових приписів (Вістник Законів ч. 14. поз. 186) затвердити переведену старостом у Луцьку конфіскату українського календаря за р. 1937 п. н. „На сліді“, зате ухилити конфіскату календаря „Для всіх“.

Мотиви.

Календар „На сліді“ накликує українську (в оригіналі усюди — руську) молодь до простування зігнутих неволею плечей, взиває молодь словами „вперед“ і викликує екстремістичні національні почування, щоб викресати в українському громадянстві ворожі настрої до польської держави і польського народу. Зате календар „Для всіх“ не заключає тих тенденцій у такому ступні, щоб узасаднювали затвердження конфіскати, бо подає одиноко історичні факти з часів люблинської унії, козацьких воєн під проводом Хмельницького, розкладу Австрії й боротьби за Львів без спеціяльного протипольського насвітлення, тому конфіскату цього календаря треба було ухилити.

З наведеного змісту постанов суду випливає, що наложена на календарі конфіската згідно з вимогою ст. 28 і ст. 29 цитованого декрету в справі тимчасових пресових приписів була затверджена судовою владою, а тимсамим безпідставний є кількакратно в інтерпеляції повторений закид щодо безправности конфіскати календарів.

Як аргумент інтерпеляції наводить врешті інтерпелянт факт, що календарі, котрі сконфісковано на Волині, видано у Львові та що вони перейшли там нормальну цензуру. Переведення цензури повітовими властями загальної адміністрації на терені львівського чи станиславівського воєвідства не виключає можливости пристосувати до сцензурованих календарів постанови декрету з д. 7. лютого 1919 р. на терені волинського воєвідства. Зрозуміла річ, що поодинокі повітові адміністраційні власти можуть — чи то помилковою оцінкою змісту друку, чи то просто через переочення — пропустити крізь цензуру друк, що заключає у свому змісті знамена проступку. Декрет з 7. лютого 1919 р. не виключає з-під його ділання друків, виданих на терені підлягаючім іншим правним приписам, при чому слід додати, що по думці ст. 26 к. п. к. проступок є доконаний не тільки там, де виконано проступне діяння (друковано календарі), але і там, де проступний наслідок мав наступити через намірену кольпортажу друків.

З уваги на затверджену судом конфіскату календарів, вважаю зайвим наводити подрібно уступи з поодиноких календарів, які спричинили їх конфіскату. Обмежуюсь до підчеркнення, що у всіх тих календарях є апотеозовані козацькі бунти, представлені як польсько-українські війни, з підчеркненням невдач, що їх понесла Польща, в спосіб, що може викликати ненависть і погорду для держави і польського народу. Для характеристики змісту календаря позволю собі крім цього навести один приклад, взятий з календаря „Червона Калина“. У цьому календарі є оповідання п. н. „Побратими“, де описується, як в р. 1919 український стрілець Дмитро Бочан заатакував в лісі трьох польських вояків, що вели українського полоненого, і крикнувши несамовито „гурра“, так перестрашив польських вояків, що вони без опору дали взятися до неволі. Повище оповідання доповнено ілюстрацією, яка представляє сцену, коли український вояк кидає на землю та бе прикладом кріса польського вояка, а інші кидають кріси на землю, підносячи руки до гори. Наведений примір характеризує досадно тенденції, якими дишуть вислів сконфісковані календарі.

На основі представленого вище стану справи приневолений я ствердити, що не є умотивоване твердження інтерпелянта, начеб конфіската згаданих календарів була безправна, супроти чого не знаходжу підстав потягнути до відповідальности органи, які її зарядили. Врешті внесок інтерпелянта на ухилення мною конфіскати календарів є безпредметовий, бо до затвердження чи ухилення наложеної на друки конфіскати на основі декрету з дня 7. лютого 1919 р. є покликаний виключно суд, котрий — як це я вище навів, — затвердив конфіскату календарів.

Славой-Складковскі, міністр.

У справі конфіскати на Волині українських календарів на рік 1937 виданих і сцензурованих в Галичині була в „Ділі“ передова стаття посла д-р Ст. Барана п. н. „Одна чи кілька держав Чи Волинь окремим пашаликом?“ (ч. 272. з 2-го грудня 1936 р.). Вияснена там докладно юридична сторінка справи; наведено там теж текст дотичних статтей волинського пресового декрету з 7. лютого 1919 р. та текст статтей карного кодексу з 1932 р., обовязуючого у цілій Польщі від 1. вересня 1932 р., на які покликується конфіскаційна постанова адміністраційної влади. Відповідь премієра Складковського на інтерпеляцію посла д-ра Ст. Барана покликується і на те, що сконфісковані уступи в інкримінованих календарях заключають в собі знамена проступків зі ст. 99 к. к. (державна зрада) і ст. 152 к. к. (образа польської держави або польського народу). Як сказано вище, карний кодекс у Польщі зуніфіковано ще в 1932 р. і кваліфікація проступків з карного кодексу є одна і та сама — а принаймение повинна бути — і у Львові і в Луцьку. Цікаво тільки, що влада у Львові у тому самому вчинку — зміст інкримінованих календарів — не доглянула знамен проступків з карного кодексу, цитованих у відповіді п. Складковського, а доглянула їх щойно влада в Луцьку. Обовязуючий в Галичині австрійський пресовий закон з 17. грудня 1862 р. і обовязуючий на Волині пресовий декрет з 7. лютого 1919 р. заключають у собі постанови формального поступовання в адміністрації і в суді щодо пресових справ, однак не торкаються карної кваліфікації вчинків. Проступок з карного кодексу є той сам у Львові що й у Луцьку і ріжниця пресового права у Львові і в Луцьку тут при нічому і у цьому відповідь міністра є юридично нестійка. Зрештою конфіскаційна практика буде ще певне порушена при буджетовій дебаті на пленум сойму і сенату.

у військовому однострої, за великому як на хлопчака. З його трохи пригорблених плечей звисав смішно надто широкий синій плащ. Через плече у нього був пас густо виладуваний набоями, біля пояса дві ручні гранати, через рамя кріс. На багнеті тризуб. Здавалося, що Федько нагло виріс, змужнів і набрав якогось дивного значіння. Хоча він був ще справді малим хлопчаком. Оце сповнилася його мрія: він мав рушницю. Може надто велику, надто тяжку на його зріст і сили, але він пригортав її до себе, не відкладав навіть у хаті. Рушниця, його дитяча забавка. Оце тепер вона стала крісом. Чи розумів Федько, що це вже не забавка, а грізне знаряддя смерти? Навряд.

Перескочив раптом цілий шмат часу, що його найкраще називають „підпарубочістю“ та став нагло мужчиною. Він мусів раптом станути до найтяжчого, найсутевішого діла чоловіків: до війни. Дотого-ж його душа приспана австрійськими гимнами та шкільним вихованням прокидалася і бачила нові світи. Він раптом пізнав нову правду і став громадянином і вояком нової держави. Батьківщина ставала для нього з історичної легенди дійсністю, за яку треба було вбивати і може самому покласти життя.

Малий Федько ставав малим, сухорлявим вояком. До хати він вбіг сказати, щоб не тривожилися, бо стоїть у касарні на Ялівці, де боронить рогачки. Просив відвідати та принести дещо харчів.

Вже вибігав. Його чорні очі вже не сміялися збиточно, як досі. В них горів якийсь гарячковий вогонь. Постійно гриз спалені уста. Був стривожений. Заки вийшов — відпняв дві гранати, щоб йому їх сховали в хаті.

Вибіг. Два дивні, чорні предмети лежали чуже на столі. У вікна втискалася війна.

(Докінчення буде)

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Танок на вогні.

Тайна екстази. — Карієра циганської красуні.

Коли перед кількома днями причалив до Марсей трансатлянтійський велитень „Іль де Франс“, увагу глядачів звернула молода пара, яка висіла на беріг в почотом циганської трупи. Був це тютюневий король Тома Гарсфорд і його суджена Люба Пангу.

Було це перед трьома роками на ярмарці в Перпінйяи у полудневій Франції.

— Сюди, мої пані й панове! — вив перед одною із буд мандрівний комедіянт. — У мене побачите вкінці сензацію — не брехню, але правду ясну як сонце, правду єдину у світі, що її тільки перший і єдиний раз у мене побачите: танок людини крізь вогонь!

Відтак заповів він виступ своєї зірки чистокровної циганки Люби Пангу, яка буде танцювати на розпалених вугіллях, крізь вогонь скакати і братиме до голих рук вогонь і жонглювати ним. Очевидно, що все те за смішно низьку ціну вступу. Буда почала дуже швидко наповнюватись цікавими, які хотіли побачити таку особливу сензацію. Власники інших буд пальці кусали зі зависти, бо їх місця розваги і чудес світили пустками. Коли тільки залунав голос дзвону, який заповідав виступ Люби Пангу, всі покидали улицю та йшли оглядати виступ Люби Пангу.

Нова зірка.

Та вже пів години пізніше в буді сензацій і всіх чудес світа счинилася страшна метушня і дикий гамір. На примітивній сцені, на вогнетревалій підставі горіло розпалене вугілля. Якийсь бідолаха скрипак почав грати до танцю, а Люба почала свій танок спершу довкола розжареного вугілля. А скрипка все виводила свою пристрасну мельодію. В одній менті циганка скочила босими ногами на вогонь і зі страшним криком відскочила назад. Між глядачами схвилювання. Власник буди скрикнув люто на танцюристку і прегарне дитя щераз попробувало доторкнутись босою ногою жару, але знова зі страшним криком боло зіскочила на дошки сцени.

Тепер між глядачами счинилася страшна метушня. Всі почали домагатися звороту грошей. Над метушнею залунав голос власника буди, який намагався рятувати ситуацію: — До кас, мої пані й панове, кожний дістане при касі свої гроші!

Те, що після опорожнення буди розігралось у примітивній гардеробі за сценою, виглядало зовсім на гепіенд якоїсь американської фільми. Посеред гардероби сидів якийсь добродій, який у кількох словах заявив власникові буди свою охоту „відкупити“ за відповідну суму Любу Пангу від її дотеперішнього працедавця. Коли добили вкінці торгу і новий „власник“ гарної танцюристки виходив із нею з буди, звернувся на відхіднім до власника буди сензацій і чудес з такими словами:

— Ви не знаєте, що ви тепер тратите танцюристку світової слави.

Екстаза й кохання.

Майже рік пізніше виступала Люба Пангу в одному з найбагатших нічних льокалів у Ріо де Жанейро. У школі свого нового манажера стала вона не тільки зіркою світової слави. Мервір, її новий манажер, якому сензаційність вогненного танку зганяла сон з очей, прийшов до висновку, що Люба справді, іноді під впливом екстази зовсім нечутлива на біль, тільки, що вона не завжди попадає у транс. Бувало, що минали цілі місяці, а вона була зовсім природна. Така, так сказатиб, „мертва точка“ настала й тоді, коли молода циганка виступала у ярмарковій буді в Перпінйяи.

Виступи у Ріо де Жанейро припадали підчас сомнамбулічного періоду Люби, останньою точкою програми був танок серед вогню.

Справді на сцені розложили на азбестовім підложжі розжарене вугілля, а Люба одягнена в романтичний, циганський одяг, сперта на бамбусовім ціпку почала у червонім світлі кінкетів свій таємничий танок. Всі глядачі стримали віддих із зачудовання і неспокою. Деяку непевність рухів заприміттив тільки її манажер, який із биттям серця слідкував за її танком, вже по перших її кроках. Також тільки він запримітив її палкі погляди, якими вона благала помочі в молодого мужчини, який сидів у першім ряді. Раптом тоді, коли танцюристка зробила перший скок на розпалене вугілля, сталося щось ненадійне. Двома скоками шугнув він зі салі на сцену, схопив гарну танцюристку, яка з окликом болю упала на долівку і виніс її зі сцени. По кількох хвилинах зявився він знову на рампі і заявив сконстернованій публиці:

— Панна Пангу просить вибачити їй несподівану недугу і кволість. Свої виступи відновить вона у найближчих тижнях, коли знову прийде до здоровля.

Впертий коханець.

Найближчі тижні, що їх Тома Гарсфорд на власну відповідальність визначив публиці, послужили йому, багатому власникові тютюневих плянтацій, на те, щоб остаточно завоювати собі серце молодої, циганської красуні. Вже підчас її першого виступу в Полудневій Америці познайомився він із нею і від того часу їздив від міста до міста у слід за нею та невпинно намовляв її покинути сцену та стати його жінкою. Люба постійно відмовляла — мабуть із вдячности для свого манажера Антоана Мервіра — але молодий бразилієць з повним вдоволлям ствердкував, що почування Люби для нього стають чимраз гарячіші і що її сомнамбулічні прикмети чимраз більше слабнуть. Він збільшив свою чуйність і стежив кожного вечора за безпекою її виступів, аж прийшов укінці той вечір у якому кохання було сильніше як екстаза танку.

Токіо — місто моральности.

Кожний европеєць, який їхав до столиці синів сонця — Японії, вже заздалегідь цікавий був танку і співу малих японських гейш, які зі своїми високими комірками й широкими рукавами привабливих кімон виглядають справді романтично. А вже найбільше приманює чужинців гра гейш на спеціяльнім триструннім інструменті „семісенг“, на якім приграють вони собі до своїх сентиментальних пісень.

Одначе президент поліції японської столиці добачував у виступах гейш у прилюдних нічних льокалях нарушення моральности і заборонив виступ гейш, обмежовуючи його тільки до кількох льокалів на велику міліонову столицю. Під цю пору має Токіо всього вісім прилюдних льокалів, де виступають і танцюють гейші. Всі інші льокалі ще минулої осени поліція позамикала. Усі спроби тайних виступів гейш по ріжних льокалях поліція гостро карає. Ця поліційна заборона має доволі погані наслідки, бо не тільки потерпіли від неї самі гейші, які стлинули перед маревом безробіття, але ця заборона завдала передусього найтяжчий удар нічному життю японської столиці, яке стратило тепер в очах чужинців свою найбільшу атракцію. Вже по кількох місяцях зменшився наплив туристів до Токіо. Тепер навіть як і виступають ще деінде гейші, то вже не зі своїм традиційним „семісенгом“, але з малим валізковим патефоном, який замість народніх мельодій грає американські фокстроти і сентиментальні танґа. Та заборона виступу гейш відібється мабуть найбільше на японцях підчас Олімпіяди в 1940. р.

Щоб дати вірний образ японської пересадної моральности, треба згадати ще, що японська цензура незвичайно гостра для чужинної преси, а з фільми викинули раз на завжди всі сцени з поцілунками мужчини і жінки.

НА ЧІМ ПОЛЯГАЮТЬ НЕРВОВІ ПРОЯВИ?

Оба сьогорічні нобелівські лавреати нагороджені за фізіольогію та медицину здобули премії за праці над проявами зворушення нервів. Дале і Леві найшли іменно звязок між діяльністю нервів і працею серця. При праці нервів виділюється хемічна речовина звана ацетільохоліною, яка діє на серце і на цілу центральну нервову систему.

Тої речовини неймовірно мало, означити її скількість можна тільки на основі фізіольогічного ділання. Навіть при допомозі незвичайно чуткої мікрохемічної аналізи тих скількостей зміряти а тим менше відкрити не можна. Як відомо, нервова субстанція зложена з ґанґліїв із яких около 100.000 творять один ґанґліон. Один ґанґліон при своїй праці виділяє одну десятьміліонову частину міліграма тої ацетільхоліни.

УПАДОК СМЕРТНОСТИ.

Завдяки поступам медицини та санітарної гігієни смертність в Европі значно зменшилася. Ще 880 р. в Німеччині на 10.000 людей вмирало річно 261 людей, 1900 р. 212 а 1930 р. тільки 111. В Англії маємо в ті самі роки цифри 205, 182 і 114, у Злучених Державах 198, 176 і 113. Замітний упадок смертности на Мадярщині, де на 10.000 мешканців померло: 1880 р. 386 а 1930 р. всього 155 душ!

ТОКАЙСЬКЕ ВИНО І МУЗИКА.

Іноді найвизначніші мистці-музики із найпримітивніших інструментів вміють видобути справді мельодійні тони. Таке теж можна сказати і про токайські цимбали.

До одної будапештенської винарні прийшов недавно один безробітний піяніст і звернувся до власника з цікавою пропозицією:

Велів собі подати одну літру токайського і сім однакових шкляних чарок. До кожної чарки наляв відповідну скількість вина так, що рівень вина у всіх шклянках не був однаковий. Коли ж відтак, уложивши ті шклянки у відповіднім порядку ударяв по них паличкою власного винаходу, шкляночки давали найчистіші звуки як правдиві срібні дзвінки. На тім імпровізованім інструменті зобовязався безробітний грати найріжнородніші мельодії, не вимагаючи за те ніякої винагороди, крім літри токайського, всіх потрібних реквізитів до гри і дозволу перевести для себе збірку серед гостей винарні. Господар врешті погодився на цю пропозицію і по кількох днях і про винарню і про віртуоза говорило ціле місто. І власник і безрбітний музик зробили на „токайських цимбалах“ знаменитий інтерес

Найбільшим ворогом для здорового, родинного життя є шинки, що відчужують батьків від родини й рівночасно ослаблюють джерело прожитку. — Я. Дубс

ППС. проти „людового фронту“.

Вчора покінчив свої наради конгрес ППС, який устійнив нову партійну програму. Її точного змісту покищо ще не проголосили; до преси дійшли лише деякі точки. М. ін. одна резолюція висказується проти співпраці з комунізмом а за співпрацею з демократичними партіями, особливо — зі „стронніцтвом людовим“. Інша резолюція говорить про потребу оборони краю та про небезпеку, яка загрожує Польщі з боку Німеччини.

Конгрес виступив **проти якихнебудь звязків з Німеччиною** та заявився за союзом з демократичними державами.

Врешті прийняв конгрес резолюцію в справі **Берези Картуської** і в справі **загальної амнестії для політичних вязнів.**

Анґлійці і червона Еспанія.

До Валенсії приїхало 4-ох англіканських єпископів, щоби познайомитися зі станом церкви під володінням червоних. Їх приняв міністр безпеки Ірухо, представник баскійських католиків.

На вчорашніх зборах трейдуніонів члени делеґації, що їздили до Еспанії, домагалися, щоби впливати на уряд з метою дати змогу валенсійському урядові купувати зброю в Анґлії

Праця й осяги українських лікарів.

I. ОРГАНІЗАЦІЯ.

Українське Лікарське Товариство має 361 членів, з цього 343 звичайних та 18 чл. кореспондентів (за кордонами польської держави). Поза організацією є ще все таки поважний відсоток (20—25%) лікарів українців, що не зрозуміли ще ваги організації та організованої праці. Виділ Т-ва не залишає цієї справи осторонь і буде старатись цю інертну частину лікарів українців втягнути до конструктивної праці. Як відрадне явище треба підкреслити факт, що між 39 новоприйнятими членами є суцільна група 12 ветеринарних лікарів (з давніми членами разом 15), що вступили внаслідок рішення на зїзді вет. лікарів Маслосоюзу до УЛТ, творючи завязок окремої секції вет. лікарів, що поведе працю на нерушеній у нас досі ділянці.

Організаційні клітини УЛТ — філії, попри дійсні успіхи діяльности (Коломия), у загальному білянсі не виконують ще задовільно своїх завдань. Не зуміли вони, не зважаючи на інтенсивну працю управ філій, вібрати до праці достаточний гурт активу — вся праця лежить на двох, трьох членах управи філії. Звязки з українськими лікарями за кордоном підтримував Виділ, як і досі. В звітовому році використано нагоду навязати звязки з представником українських лікарів у Болгарії та з представником білоруських лікарів. Окрім листування, підтримував Виділ звязки з лікарями за кордоном висилкою „Лікарського Вістника“, органу Товариства, до: ЧСР, Румунії, З. Д. Півн. Ам., Канади, Німеччини, Югославії, Болгарії, Бельгійського Конго, Суматри та Манджу-Го. Не було ніяких звязків з лікарями Придніпрянської України. Слабкі звязки були з доростом українських лікарів, а саме з Медичною Громадою.

Станових справ боронили та стежили за ними у Палаті Лікарів три члени УЛТ.

II. НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ.

Ця діяльність була завжди підставою животности УЛТ. Медична наукова робота, що її виконували члени УЛТ, Лікарська Комсіія Н. Т. ім. Ш., лікарі Народньої Лічниці, лікарі бактеріольогічно-хемічного інституту Н. Т. ім. Ш. — виходила у світ саме в УЛТ. Усі автори читали на сходинах УЛТ свої праці, опісля друкували їх в „Лікарськім Вістнику“ — спільному органі УЛТ і Лікарської Комісії Н. Т. ім. Ш. У тім самім органі співпрацюють також майже всі медичні наукові сили на еміґрації. Це обєднання медичних наукових сил у спільному орґані надає УЛТ значіння та характеру важного наукового медичного центру.

У звітовому році велася безперервна наукова робота на 39 щотижневих сходинах, на яких відчитано 43 реферати. Авторів було 20, у тому 12 зі Львова. Теми були з ділянок: патольоґія 8, невррольоґія 5, хірурґія 2, бактеріольоґія 1, ґінекольоґія 2, стоматольоґія 1, окулістика 1, рентґенольоґія 2, дерматольоґія 2, суспільна медицина 6, з інших ділянок 11.

20 ориґінальних праць 16-ти авторів було друкованих у „Лікарськім Вістнику“, що у звітовому році вийшов як двомісячник у 6-ти числах в обємі разом 15 аркушів друку. „Лікарський Вістник“, окрім звязкової служби, служить для введення та присвоєння українського медичного назовництва в житті та практиці українських лікарів, що завважити можна в працях, рефератах та листуванні членів.

4. і 5. липня 1936. року, за почином станиславівської філії, відбувся товариський зїзд у живці Черче. Імпреза, задумана спершу радше як прогулька, перемінилась завдяки 5-ти науковим рефератам і численній участи лікарів (30) у справжній науковий зїзд, що дав у висліді нарад плян розбудови деяких конечних ділянок у живці (карльсбадські та піщанські оклади, плянове плекання на терені живця і його окруженні городини, потреба дешевої, здорової селянської кухні, зорганізування курсів куховарства серед селянок у Черчі) та поставлення лікарської опіки над дитячими садками РШ на відповіднім рівні.

В цьому році відбудеться черговий щодворічний науковий зїзд спільно з українськими природниками у днях 16. і 17. травня; підготову веде зїздовий комітет.

На науковий конкурс ім. І. Курівця вплинули три наукові праці, з яких конкурсове жюрі нагородило працю д-ра М. Музики п. наг.: „Українська медична література до 1935. р.“ та вирізнило працю д-ра Бурачинського п. наг. „Травма і туберкульоза“.

Товариство має для вжитку членів власну бібліотеку медичних підручників та інших праць, разом 1298 томів, пренумерує 6 закордонних та один краєвий медичний журнал.

III. ГРОМАДЯНСЬКА ПРАЦЯ ЧЛЕНІВ.

Ця діяльність була завжди підставою животності під окремою точкою, скупчувалася в опіці над гіґієнічно-санітарним станом українського населення. У відмінності до сцентралізованої наукової праці, мусіло УЛТ достосуватись до дійсних умовин нашого громадського життя та працю громадянську членів здецентралізувати тому, що в ділянці гіґієни та санітарного побуту працює багато ріжних українських установ. УЛТ започаткувало перед кількома роками спробу скоординувати та до деякої міри сконцентрувати всю цю працю ріжних установ у „Раді Суспільної Опіки“, одначе спроба не вдалась і тому УЛТ мусіло шукати іншої розвязки.

В першу чергу працюють члени УЛТ як одинокі дійсні працівники в Українськім Гіґієнічнім Товаристві, улаштовуючи низку гіґієнічних виставок та виголошуючи циклі викладів для ширшого загалу в краю. Завдяки інтенсивній праці українських лікарів у УГТ появилося в цьому році перше число популярно-гіґієнічного часопису „Народнє Здоровля“ — місячника, що виходить на спілку з Т-вом „Відродження“. Цей часопис має заповнити недостачу популярної гіґієнічної літератури для поборювання гіґієнічної неграмотности широких кругів українського громадянства.

У тісному порозумінні з УЛТ ведеться праця також у Народній Лічниці, де, окрім наукової праці, виконують члени важкі, відповідальні, назовні здавалосяб, маловажні громадянські обовязки. Там теж скупчена опіка над здоровлям хворої шкільної молоді шкіл РШ.

У звітовому році закінчила першу добу своїх праць комісія кооператив здоровля УЛТ. Спершу працювала вона сама, опісля в тісному порозумінні з РСУК. Справа кооператив здоровля стала незалежно від нас дуже актуальним питанням у державі і конечною потребою нашої кооперації. Комісія кооператив здоровля УЛТ підготовила заздалегідь з лікарського і кооперативного становища устійнені статути, передумані правильники праці, що на їх підставі РСУК приступив уже до реалізації діла.

УЛТ брало через своїх відпоручників живу участь у справі викупна Українського Городу у Львові.

В порозумінні з Т-вом „Сила“ УЛТ приступило до акції допомоги безробітним. Дістають вони безплатне амбуляторійне лікування в Народній Лічниці, обложно хворих відвідує лікар дома. Окрім цього переведено на сходинах збірку та разом з жертвою УЛТ передано Т-ву „Сила“.

Велику частину громадянської роботи виконують поодинокі лікарі в цілому краю. Не змога це все тут передати та перевести точну евіденцію тої праці. Фактом є, що лікар часто сам один обслуговує численні громадянські установи свого району ,нераз є він головним мотором праці. Як малий приклад праці українського лікаря в терені може служити праця лікаря в дитячих садках РШ, що їх РШ влаштувала в 1936. р. 756. Всіх їх обслужили безкорисно українські лікарі.

У Львові та в більших центрах на провінції працювали члени УЛТ тихо, без автореклями на чільних становищах у Виділах: Рідної Школи, Просвіти, Н. Т. ім. Ш., Товариства охорони дітей і опіки над молодю, Сокола Батька, Відродження, Української Захоронки, Т-ва Вакаційних Осель, будучи звязковими між цими товариствами та УЛТ. Члени УЛТ брали участь як викладовці також безкорисно в курсах „Сільського Господаря“ та інших товариствах.

Гордістю українських лікарів стане в цьому році подія, що її запише історія української культури, а саме закінчення, устаткування та відкриття першого українського шпиталю ім. Митрополита Андрія Шептицького у Львові. Станеться це завдяки впертій, послідовній, безкорисній, тихій праці членів-лікарів, Комітету будови шпиталю та праці горстки лікарів працівників Народньої Лічниці. Шпиталь стане дійсним науковим варстатом праці для українських лікарів, а громадянство дістане установу, вартости якої тепер оцінити ще не можна. Майбутність виявить та потвердить, що обраний шлях українських лікарів правильний.

—o—

НОВИНКИ.

— Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11. Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 113-115

— **Повідомляю** Всечесних Отців Добродіїв, що дня 1. лютого 1937. р. **я переніс свою бронзівничу робітню церковних виробів з Ринку ч. 9. на вул. Вірменську ч. 25** до реальности Т-ва „Зоря“. Прошу ласкаво піддержати рідний промисл. — **Стефан Фелинський.** 216 1—3

— **Концерт „Сурми“ в пятницю 5. лютого** в год. ½8 в салі Театру Ріжнородностей. У програмі народні славянські пісні (болгарські, сербські, хорватські, чеські, словацькі, польські, білоруські і російські) у виконанні муж. хору „Сурма“. З українських народніх пісень відспіває Т-во „Львівський Боян“ досі у нас неспівані поліські і лемківські пісні укладу Миколи Колесси. Пяніст Р. Савицький відіграє на фортепяні сербські, чеські й українські твори, скомпоновані на народніх мотивах. Вкінці хор „Сурма“ відспіває давно у нас співану визанку патріотичних славянських пісень (гимнів) Остапа Ніжанковського. Цікавий концерт і популярні карти вступу повинні стягнути маси нашого громадянства. Карти вступу в ціні від 0.50 до 2.20 продає Союзний Базар. 210

— В справі щомісячного безплатного книжкового додатку. Нашим точним Вп. Передплатникам пригадуємо, щоби враз із передплатою на лютий прислали найдалі до 15. II. на порто безплатного книжкового додатку 25 сотиків. Хто не долучить до передплати 25 сот., тому книжки не зможемо вислати. Одночасно звертаємо увагу, що книжковий додаток на лютий і дальші місяці дістануть безплатно тільки ті наші **точні і безпосередні передплатники**, що вплатять найдалі до 15-го кожного місяця 5 зол. за пренумерату і 25 сот. на порто. Просимо на це звернути увагу, щоб не тратити непотрібно часу й коштів на листування. Нові передплатники дістануть безплатний книжковий додаток за той місяць, за який пришлють передплату в сумі 5 зол. і 25 сот. на порто.

Дальші арештування у Москві.

З Москви надійшли вістки, що двох агентів ГПУ арештувало 18-літню доньку Радека Марусю в університеті під замітом, що вона намовляла студентів до демонстрації проти присудів в останнім процесі. Арештували теж комісаря ГПУ Воронкіна за підготову до втечі засудженого на смерть Пятакова. Воронкін виєднав перепустку й одіння для Пятакова. Плян утечі не вдався лише тому, що зрадив вояк, який співпрацював з Воронкіном.

Літвінов запрошує в гості.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 3. 2. ПАТ. Большевицький посол у Гельсінгфорсі Армус відвідав учора вечором міністра закордонних справ Гельстія та передав йому запросини ком. Літвінова, щоб міністр приїхав до Москви. Цю справу вирішить у пятницю президент Фінляндії.

Орган патріотичної ліги дуже гостро заатакував мін. Гельстія домагаючись, щоб відклав свою візиту до Москви.

Мін. Гельсті заявив кореспондентові німецького Інформаційного Бюра, що Фінляндія не змінить своеї політичної, скандинавської орієнтації. Підкреслив, що зробить усе, щоб взаємини між Фінляндією і Німеччиною були завжди добрі.

Бомбовий атентат на корабель червоних.

БАЙОННА, 3. 2. ПАТ. Нині в год. 2.30 вранці на кораблі „Марія Амалія" червоного еспанського уряду вибухло дві бомби, третю найшли рано на кораблі. Митні урядовці бачили, що негайно по атентаті дві особи втікало у напрямі піскових видм. Прокуратор веде слідство. Корабель „Марія Амалія" завантажив саме санітарні самоходи і приготовлявся до відпливу на пове[…] море.

Новий британійський амбасадор у Парижі.

Британійським амбасадором у Берліні буде сер Ерік Фіпс, який дотепер був амбасадором у Берліні, на місце сера Джорджа Клерка, який переходить на емеритуру.

Зближення між Туреччиною та Італією.

РИМ, 3. 2. ПАТ. В Міляно відбулася нарада між мін. Чіяно і турецьким міністром Рушді-Арасом в год. 10.45 при участи турецького амбасадора. Нарада відбулася в червоній салі, в якій в 1928 р. Мусоліні конферував з Рушді Арасом.

——о——

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** сходини членів у пятницю 5. II. в год. 7. вечір. На сходинах виголосить відчит д-р Нарциз Лукіянович п. н. „Перегляд матеріялу амбулятора для нервових і психічних недуг Народньої Лічниці за рік 1936." 213

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка.** Засідання Історично - Фільософічної Секції НТШ. відбудеться у четвер 4. ц. м., год. 17., у Бібліотеці НТШ. Порядок дня: 1. Організація історичної праці, 2. Участь у VIII. Міжнародньому Конгресі Істориків, 3. Перевибір Президії Секції.

— **Виклади в домівці „Відродження".** Головна Рада заініціювала щонедільні виклади на теми з обсягу ріжних ділянок знання. Такі виклади відбуваються кожної неділі в домівці т-ва у Львові (вул. Чарнецького ч. 26) в 17. годині. Після святочних ферій відбудуться черговї виклади, на яких викладатимуть запрошені прелеґенти з кругів українського журналістичного світу. Вступ на виклади даром. Після викладів товариська гутірка, читання часописів, шахи, товариські гри до пізного вечора. За весь час домівка т-ва добре огріта.

— **Відзнаки для українських установ.** Міністерство внутрішніх справ полагодило прихильно подання українських орґанізацій у справі дозволу на окремі членські відзнаки. Відзнаки такі дістали м. ін. Українське Педаґоґічне Т-во (Рідна Школа), Карпатський Лещетарський Клюб, Українське протиалькогольне і протинікотинне т-во „Відродження".

— **Новий спортовий часопис.** Появилося 1-ше число спортового тижневика „Змаг", що виходить кожного понеділка в Перемишлі. „Змаг" редаґує ред. В. Зибликевич, видае і за редакцію відповідае д-р Мирослав Куник. „Ми е висловом і здійсненням бажань і рішень 1-шої анкети українських спортових товариств, що відбулася у Львові 22-го грудня 1935-го р. в участю представників С. Т. „Україна" (Львів), У.С.К. „Сян" (Перемишль), У.С.Т. „Пролом" (Станиславів), У.С.Т. „Поділля" (Тернопіль), У. С.К. „Скала" (Стрий), У.С.Т. „Дністер" (Самбір), У.С.К. „Ватра" (Дрогобич), У.С.К. „Скала" (Мостиська), У.С.К. „Бескид" (Надвірна) і С. С. „Зоря" (Калуш)." Слід додати, що до них приедналися ще інші українські спортові товариства, як: „Степ", „Лут" і „Зоря" зі Львова, та ще кілька товариств з краю і кілька з Волині. Перше число „Змагу" (на 8-ох сторінках друку, формату „Діла") — треба це признати — зредаґоване дійсно цікаво і дуже живо. Якщо й дальші числа будуть так живо й цікаво зредаґовані, як перше число, то „Змаг" зможе витиснути чужу спортову пресу з рук українських читачів. Перше число ілюстроване тежількома світлинами ґруп наших спортовців з краю і Закарпаття. Адреса редакції й адміністрації „Змагу" така: Перемишль, вул. Колійова ч. 5. Передплата цілорічна 8 зол., піврічна 4 зол., чвертьрічна 2 зол. Ціна одного числа 15 сот.

— **Нове „чудо" ходачкової шляхти.** В Боднарові станиславівського повіту відбулося, як повідомляе ПАТ, зібрання ходачкової шляхти при участи 150 осіб. До зібраних промовив делеґат Т.Ш.Л. із Станиславова, суддя Вайс, зясовуючи історію предків боднарівської шляхти. Після дискусії зібрані рішили заснувати „гніздо" ходачкової шляхти в Боднарові і вибрали управу „гнізда".

— **Польська організаційна акція у Сх. Галичині.** В Загробелі під Тернополем відбувся заходом польських орґанізацій 7-тижневий господарсько-освітній курс для абсольвентів середніх, вселюдних і фахових шкіл. Все те під патронатом воеводи Білика і старости Маліцького. Учасників було 47, переважно безробітні із сусідніх повітів. Як повідомляе „Всхуд", в останньому році „малопольське т-во рольніче" влаштувало в Тернополі три 6-тижневі курси для організаторів і люстраторів рільничих „кулок" і приготовило 140 працівників на терені трьох південно-східніх воеві́дств. Вони вже зорганізували по містах і селах густу сітку господарських і культурно-освітніх станиць. З учасників останнього курсу 16 заняло становище в самій Тернопільщині, інші знайдуть заняття в сусідніх повітах при „кулках рольнічих", молочарських кооперативах і т. п.

— **Ліквідація страйку.** Робітники в тартаку фірми „Боном" і С-ка в Болехові пов. Долина, одержавши підвишку плат, припинили страйк і приступили до роботи.

— **Протиалькогольна і протинікотинна вистава.** В місяці лютім ц. р. Головна Рада „Відродження" влаштовує у Львові пропаґандову виставу образів, що ілюструють наслідки вживання алькоголю й тютюну. Вистава заповідається незвичайно гарно завдяки новим образам — плякатам наших визначних мистців-малярів, що приготовили на цю виставу свої праці. З надісланих праць на виріжнення заслугують образи проф. Петра Обаля, Володимира Баляса, Святослава Гординського, Ярослава Коваля, Малюци й інших. Багатий е відділ чужинецьких образів з тієї ділянки, польських, німецьких, сербських, болгарських й інших. Вистава буде відчинена кожного дня. Шкільна й студентська молодь може оглядати виставу ґрупами.

— **Львівська хроніка.** В заведенні для умовонедужих у Кульпаркові повісився студент вищої торговельної школи І. В. Двох сторожів, що мали над ним догляд, арештовано. — Арештовано повитуху Кат. Марковську, що доконала на вагітній жінці недозволеного заходу.

— **Підпалив кооперативу.** Перед судом присяжних у Львові станув Гриць Свелоба, бувший крамар кооперативи „Самопоміч" у Вороблячині, під закидом підпалу і спроневірення готівки 233 зол. і товарів. Щоб затушувати свое спроневірення, він зложив книги на купу, обляв нафтою і підпалив. Заки вогонь поширився на цілий будинок, вогонь вгасили люди.

— **Електрівня в Перемишлі.** Підчас засідання міської ради в Перемишлі президент міста повідомив, що по думці міністерства промислу й торговлі мае повстати велике електричне заведення, що буде доставляти струю місцевостям від Катовиць по Львів. З цього приводу Перемишль не дістане додаткового струму, ані зі Львова, ані з Борислава. Міська рада рішила закупити чимскорше потрібний для своеї електрівні турбіновий аґреґат.

— **Полекші в листуванні у справі пожеж.** Міністерство пошт і телеґрафів признало полекші для сільських громад при листуванні з ПЗУВ у справі пожежі обезпечень від огня. Оплата буде для поштових карток 5 ґр., для звичайних листів, ваги до 20 ґрамів, 10 ґр. Інші додаткові оплати пр. за порученя й експрес та т. п., треба платити на основі нормальних ставок.

— **Нічліжанин опришком.** Павло Пирогович з Вороняки пов. Надвірна приняв на ніч 21-літнього гуцула Федора Насцюка. В ночі, коли господар спав, Насцюк ударив його кілька разів сокирою в голову, раняючи тяжко. Опісля зрабував 10 зол. і втік. За гуцулом вибралась погоня.

— **Вломники перед судом.** В окружнім суді в Самборі скінчився процес 8 вломників, що довгий час окрадали багатих людей з Самбірщини й Дрогобиччини. Засуджено Бабера на 5 літ вязниці, Паславську на 9 місяців, Ілька Паславського на 8 місяців, Фройденгайма і Айдібуса на 2 роки вязниці, Гутмана на 1 рік, Руппа на 6 місяців, Кольту на грошеву кару 500 золотих.

— **Вовки.** В Любінцях пов. Стрий появилося стадо вовків, зложене з 9 штук. На вид світла вовки розбіглися. — В місті Ковлі появилися стада голодних вовків, що примандрували із сусідніх лісів. Міська влада робить на них облави.

— **Жетва морозу.** Коло Корника рівенського повіту в снігах відкопали коні з саньми, а на санях ріжні товари. Оподалік найшли замерзле мертве тіло Вол. Коцка, мешканця с. Новокраї повіт Рівне. Він віз товар з Рівного і замерз.

— **Совітська жіноча молодь до хемічної війни.** В Москві розпочалися великі хемічні вправи, що мають вишколити молодь до хемічної війни. В вправах бере участь поверх 100.000 осіб. Провідник вправ, полк. Кирилов заявив, що мае на увазі головно жіночу молодь, бо всі мужчини будуть покликані до червоної армії.

— **Податок Троцького.** Норвеські часописи приносять ревеляції про Троцького, що, як відомо перевів частину свого вигнання в одній місцевости під столицею Норвеґії. Тому, що Троцький не заплатив податку, норвеська скарбова влада сконфіскувала гроші Троцького, що находилися в однім банку, стягаючи з них 6.000 норвеських корон як податкові залеглости.

— **Америка вводить нову прогібіцію.** В Злучених Державах громадянські культурно-освітні установи заходятьъя біля введення в життя нової прогібіції. Американці е заправлені і призвичаєні до опору в боротьбі за супільні реформи. Найкращим прикладом того е довголітня боротьба з невільництвом покінчена побідою ідеї гуманітаризму над тісним, приватним інтересом. Боротьба за прогібіцію не е закінчена, вона є радше перервана. В найкоротшому часі вона розпічнеться наново. Недавно відбувся в місті […] в Злучених Державах конгрес християнської […] тинентської унії. Членами унії е здебільша […] Завданням конгресу була пропаґанда за […] ням нової прогібіції. На конгресі ствер[джено] поширений до жахливих розмірів зріст [непоміркованих] самоходових випадків, бандитизм, […] не рознуздання американської молоді це безпосередні висліди знесення прогібіції. Конгрес [ухвалив] шив резолюції, які звернено у формі домагання до парляменту.

— **Масток Загарова.** Доходження виказали, що вістка про великий масток Васыля Загарова, відомого фабриканта зброї, була сильно пересадна. Він лишив ледви десяту частину маєтку, який йому приписували. Після віднайдення […] зування його маєтку показалося, що він […]

ставляє „леди" вартість 20 мільйонів фунтів штерлінгів. Дванацять осіб зголосило претенсії до спадщини. Це громадяни англійські, турецькі, грецькі і французькі. Спадкова процедура буде відбуватися на основі французького закону, бо Загаров умер у Парижі.

—о—

Останні вісти.

МІЖНАРОДНІЙ ЕВХАРИСТІЙНИЙ КОНГРЕС.

МАНІЛЛЯ, 3. II. ПАТ. На міжнародній евхаристійний конгрес зїхалося кількасот тисяч католиків із усього світа. У звязку з пашпортовими й девізовими обмеженнями участь Европи в конгресі мінімальна. Більше є американців, крім того дуже численно заступлені екзотичні народи, отже Японія, Китай, Індія та вся Полінезія, себто місійні країни. Буде це велитенська ревія колірових рас, які досі такої релігійної маніфестації, поза Картагіною в Тунісі, не мали. Місцем масових урочистостей, богослужень і процесій буде площа Люнета. Після конгресу 7. лютого сподіються пастирського листа й благословення Папи.

МАНІЛЯ, 3. 2. ПАТ. Столиця Филипин витає апостольського леґата кард. Давгерта з Філядельфії, що приїхав тут із Риму з усією европейською делегацією на міжнародній евхаристичний конгрес у Манілі.

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД ШУКАЄ КОМПРОМІСУ З ПАРЛЯМЕНТОМ.

ТОКІО, 3. 2. ПАТ. Вчора в год. 2.30 пополудні прем. Гірота передав урядування новому премієрові ген. Гаяші, який теж обняв провізорично теку закордонних справ від мін. Аріта. Новий кабінет по нараді рішив звернутися до парляменту, щоб відложив свої засідання до 10. п. м. Крім того рішив стягнути проект буджету і проекти нових кредитів, що їх предложив попередній уряд парляментові та зладити нові проекти. Новий уряд не буде покищо обсаджувати становищ парляментарних підсекретарів та опрацює свою програму до 5-ох днів. Засідання кабінету до 10. п. м. відбуватимуться щодня, опісля тричі тижнево.

РОЗПУЧЛИВА ОБОРОНА ЕСПАНСЬКИХ СЕЛЯН ПЕРЕД КОЛЕКТИВІЗАЦІЄЮ.

АНДЕЙ, 3. 2. ПАТ. В селі Фатарелля у провінції Тарраґони анархісти намагалися накинути силоміць колективну організацію. Селяни, доведені до розпуки, хопили за зброю так, що відділи міліції щойно по кількагодинній облозі здобули село і розстріляли коло 40 селян, 50 селян відвезли до вязниці у Барсельоні. Делеґація селян домагалася від през. Компаніса, щоб увільнив арештованих і покарав винуватців. Тепер анархістична преса веде полеміку зі соціялістичною пресою у справі тих кривавих подій.

ГРАБУЮТЬ ХАРЧІ.

АНДАЙ, 3. 2. ПАТ. Політична поліція переводить ревізії по домах і забирає всі харчеві припаси, залишаючи харчів родинам лише на два дні.

СНІГОВІЯ ПРИЧИНОЮ ЗАЛІЗНИЧОЇ КАТАСТРОФИ.

ТОКІО, 3. 2. ПАТ. Сніговія викликала катастрофу залізничого поїзду у провінції Ямаґате між Саперо й Отару. 24 особи ранені.

✝ Посмертні згадки.

МИКОЛА ТРЕЗВИНСЬКИЙ.

У вересні м. р. помер у Берліні, здалека від своїх, сотник Української Армії і бувший голова Української Військово-Санітарної Місії в Німеччині Микола Трезвинський. Із ним зійшла в могилу, тихо й непомітно, гарна людина і щирий українець ніжної та мягкої вдачі, що від молодих літ повним серцем приляг до Рідного Краю і служив йому довгі роки, спершу в армії, опісля в просвітньо-культурній праці в українських таборах полонених у Німеччині, вкінці в Українській Військово-Санітарній Місії, в якій став головою після першого голови, бл. п. полк. К. Новоцького та працював аж до її повної ліквідації. М. Трезвинський пробував теж пера і був у 1921. і 1922. році членом редакції „Українського Слова" у Берліні. Та незавидна доля зломила його життя й відсунула його в останніх роках від громадянської праці. Помер у силі віку, жалуваний усіми, що його знали. Похований на Стансдорфському цвинтарі під Берліном. В. Й. П. **З. К.**

Микола Сковронський, начальник стації в Батьово на Закарпатті, сотник Української Армії, помер 28. січня ц. р. в Ужгороді в 51. р. життя. В. И. П!

ВІДГУКИ ДНЯ.

ЦІКАВО В НАС.

Казав мені один жид:

— Цікаво в вас. Сидять люди при столику в кавярні, балакають про це та про те, сміються, жартують, притакують собі, один другого хвалить, а тільки котрийсь за двері — вже зачинається: „Богу дякувати, що врешті забрався. Чули ви, що він..." І тоді як з мішка: а сякий, а такий, а це, а те — сухої нитки на ньому не лишають.

— А в жидів як?

— Хіба ви не бачите?! Сидуть чи станугь денебудь, то аж вуха болять. З пазурами до очей собі скачуть, останніми словами себе визивають. Здавалось би — вороги на віки. А спитайте кожного з них про кожного з них.. Самі похвали!

Почав я розглядатися... Справді! Навіть мій знайомий жид дав мені доказ на це. Він був комуніст і не терпів Райха. Але як прийшло що до чого, то все мав готове: „О, це голова! Старий лис у політиці. Я з ним не погоджуюсь, але треба признати" і т. д. Думаю, що при особистій зустрічі з Райхом був би з ним ішов навкулачки.

Сиджу недавно в редакції, гризу перо, аж ось хриходить один громадянин.

— ...Жання!

— ...Жання! Що чувати?

— Ет! — махнув розпучливо рукою. — Зле. Страшно зле. Неймовірно зле.

— Що такого?

— Уявіть собі, до чого доходить!? Мажинський, той канадія, та зволоч докотилася врешті до того, що став звичайним конфідентом.

— Неможливо! Може це поголоска, може сплетня, може припадковий збіг обставин?!..

— Не кажіть! Яж вам зовсім серіозно говорю і катеґорично твердку: це конфідент і треба його стерегтися як вогню!

— А маєте докази?

— Скільки душа забажає. Тільки, бачите, незручно мені з тим деньбудь вилазити. От ви, колиб хотіли, от булоб гаразд...

— Я?! Алеж я не маю ніяких доказів!

— Достарчу вам кожної любої хвилини і скільки завгодно!

Мене адушило щось за горло. Якже так!?.. Людина ніби ідейна, людина з якимсь минулим, громадянин у літах і в добрім футрі, а тут — конфідент! Не хочеться повірити, а не можна не вірити... Мій інформатор також не перший ліпший і таких важких закидів не кидав би без доказів..

— Пождіть — кажу до громадянина — я надумаюся, приглянуся, пораджуся, може й справді треба буде цю справу виволікти на денне світло.

— Не тільки треба, але це просто національний обовязок. Як довідаюсь ще щось цікавого про нього, прийду і розкажу. Треба раз цю каналію припиплити, значить.

Минуло з того часу тиждень, два, може й три. За той час я не зівав і збирав про підозрілого типа власні враження та чужі думки. Врешті прийшов до переконання, що справа дійсно досить неясна. Коли мій інформатор має ще й невбиті докази, то для добра загалу треба буде вивести все на чисту воду.

З такою постановою йду ранком до редакції. Кобн так де стрінути знайомого інформатора, то зараз нині почнемо наступ.

Доля всміхнулась до мене. На закруті показалась кремезна постать знайомого.

— Богу дякувати, що вас стріч... — Слово загрузло мені в роті, а язик задубів.

Поруч із моїм інформатором стояв і його підозрілий тип і обидва всміхалися до мене.

— Добре, що вас бачу — сказав інформатор. — Саме ми з друзякою Мажинським шукаємо за вами. Хотілиб, бачите зібрати декілька довірених громадян і порадитись у деяких дійсно серіозних справах.

Тим разом я швидко замахав язиком:

— Дуже радо... Очевидно... Дуже радо. Але тепер я страшенно занятий. Може пізніше.

І втік.

А тепер розвязую ребус: На якій платформі вони зійшлися? Хто кого переконав? Чи не думають про когось третього як про конфідента?

Галактіон Чіпка.

З кіна.

Кіно „Марусенька": „Пять дівчаток з Канади".

Ці „пять дівчаток" — це не ґерльси; ні — це славнозвісні канадійські „пятинята", вроджені в останніх роках у Канаді, якими цікавиться і піклується „вся" Півн. Америка! Ці пятинята стали основою і віссю непересічної американської фільми, в якій без обиняків показано працю лікаря в глухім канадійським селі, його боротьбу з пошестю і людською глупотою та злосливістю, його мрії про будову шпиталю і про сякі-такі умовини нормальної лікарської праці. І щойно у незвичній формі „пятинят", які приходять (при помочі цього-ж лікаря) на світ у бідній сімї, дає безпосередню притоку до здійснення його мрій: будови шпиталю.

Фільма, в якій не бачимо ніодної відомої зорі — цікава і безумовно вартісна.

—о—

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Просфору в Лисиничах уладив кружок Р. Ш. ім. Т. Шевченка в неділю 31. січня ц. р. разом з іншими нашими установами. Взяло в ній участь понад 130 осіб. Просфору започаткував о. Олинович посвяченням страв і в гарній промові вказав на значіння просфори, як засобу для обєднання села в одну суцільну громаду — родину. Промовляв ще делегат Ради Львівського Повітового Союзу Кружків Р. Ш. д-р Петро Віланюк, який зясував вагу та значіння рідношкільної праці у наших підльвівських селах. Незвичайно зворушлива була промова представника лисиницької молоді. Після цього зібрано між учасниками просфори на „Рідну Школу" 7.60 зол. Святочний і бадьорий настрій та щирі слова промовців обєднали всіх лисиницьких громадян в одну родину

Учасник.

Спорт.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ ЗА ПЕРШЕНСТВО КРАЮ У СЛАВСЬКУ.

Змагання за чашу. — Перший день змагань.

При добрих атмосферичних умовинах і не дуже то добрій погоді відбулися в неділю 31. січня ц. р. на Ільві зіздові змагання за чашу часопису „Неділі", до яких стануло рекордове число змагунів, бо аж 61, членів: К. Л. К. зі Львова, Славська і Тарнавки, Пласу зі Стрия і Черпика зі Львова. Зпоміж місцевих змагунів вибивалось 22-ох юніорів, які є прегарним лещетарським матеріялом. Траса, на якій відбувалися змагання, була доволі тяжка, головно для жінок і молодих змагунів, які всеж таки здобули гарні часи. Довжина траси 3—3 і пів км.

Висліди.

I. група (замісцеві змагуни): 1) **Р. Рибачек** (К. Л. К. Львів) 7.0; 2) інж. В. Рожанківський (КЛК Львів) 7.20; 3) М. Галушинський (Черник) 7.30; 4) Новицький (Плай Отрий) 7.30; 5) О. Диба (Плай Отрий).

II. група (жінки): 1) Христя Терлецька 9.30, 2) Н Рожанківська 9.40.

III. група (верховинці-юніори): 1) Страган С. 6.10 2) Борис Ю. 6.30, 3) Ядимович 7.10, 4) Свердуи П. 7.30; 5) Сівач Я. 7.40; 6) Магурка П. 7.50. На дальших місцях знайшлися Кресітський Л., Ґерінґ, Сидерович С., Свердун В., Ґрат В. і т. д. Всі змагуни з КЛК зі Славська.

IV. група (верховинці сеніори): 1) Шалей П. (КЛК. Славсько) 6.30; 2) Гаппер Ю. (КЛК. Славсько) 6.30; 3) Краль М. (КЛК Славсько) 6.40; 4) Головчанський Я. (К Л. К. Тарнавка) 6.40; 5) Штанґавер Карло (КЛК. Славсько) 7.0; 7) Рушак Ст. (КЛК. Славсько) 7.0, далі йдуть Магурчак, Шалей, Ґальович, Рурак і т. д.

На цьогорічних змаганнях уперше перевищили верховинці і юніори і сеніори своїми осягами міських змагунів. Змінились відносини і верховинці перевищили змагунів з низу у їзді. Це найкраща запорука, що краєві першуни лещетарства будуть рекрутуватися з наших верховинців. Змаганням приглядалося багато публики, в якій переважали місцеві селяни.

Дійсні змагання **за першенство краю** почалися вівторок 2. лютого в 12-ій год. вполудне отвертим і зложеним бігом: 8 км. для жінок і 18 км. для мужчин. Траса дуже тяжка вела через Репітку і Могилу. Хоч атмосферичні умовини були погані, оба біги випали добре. В бігу мужчин перше місце заняв дуже добрий **Рибачек**, який перевищив усіх минулорічних мистців. Подиноші висліди **бігу на 18 км.** такі: 1) **Рибачек (КЛК. Львів)** 1.35.06; 2) **Пелющак** (КЛК Львів) 1.37,82; 3) Хамула (Плай Львів) 1.40.30; 4) Ґураль (КЛК Львів) 1.41,06; 5) Лопаца (КЛК Ворохта) 1.41.06; 6) Севчина (КЛК Львів) 1.43.27.

На дальших місцях опинилися: Бойчук, Сліпко, Левицький, Штанглауер. Стартувало 43 змагунів, 6-ох не скінчило бігу. В загальній пунктації КЛК заняв перше місце, Плай друге, УССК третє, далі Черник.

В бігу жінок перше місце заняла: 1) Рожанковська (КЛК Львів) 0.55,01; 2) Адріянович (УССК) 0.59.42; Кобзяр 1.12,34.

В середу відбулися скоки до комбінації. **В. С.**

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ДРОГОБИЧ:
4. II. Муж двох жінок.
5. II. Інваліди.

ТУСТАНОВИЧІ:
6. II. Циганський барон.
7. II. Шаріка.
8. II. Муж двох жінок.
9. II. Чорногора в огні (Довбуш).
З Тустанович іде театр до Східниці.

Великий Театр:

Четвер, 4. II. год. 7.30 веч. „Подружжя".

Пятниця, 5. II., год. 7.30 веч. „Життя це сон" драма Кальдерона (премієра).

Субота, 6. II. год. 7.30 веч. „Подружжя".

Кіна.

АПОЛЬО: „Пані мінїстер танцює"
АТЛЯНТИК: „Варвара Радзівілівна".
ВАНДА: „Втеча", „Для тебе співаю".
ГРАЖИНА: „Тато женитьcя".
ЕВРОПА: „Легкодух".
КАСІНО: „Його золота рибка".
КОЛІСЕЯ: „Небезпечний флірт", „Навіщо працювати" з Фліпом і Флапом.
КОПЕРНИК: „Марія Стюарт" з Фр. Марчом і додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Пять дівчаток з Кавалли".
МЕТРО: „Весільна ніч" з Анною Стен і Гейрі Купером, „Передмістя" з Волесом Бірі.
МІРАЖ: „Виправа на планету Монго".
МУЗА: „Останній „сезонни" і пляжна фільма.
ПАКС: „Папа Пій говорить до тебе".
ПАЛЯС: „Два дні в раю" з Евг. Водо.
ПАН: „Жайворонок" із Мартою Еґерт.
РАЙ: „Смертельний скок" із Гарі Пілем".
СВІТ: „Смертельний скок" із Гарі Пілем".
СТИЛЕВЕ: „Сильветки", ревія „Вже по морозах".
ТОН: „Жовтий скарб" з Гейрі Купером.
УТІХА: „Бюро пропавших людей" і ревія.
ХИМЕРА: „Під двома праворами".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Французька Рівієра".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 4. лютого 1937.

Берлін (357) 10.00 Нар. пісні, 16.30 З часів молодости, 17.00 Сучасна музика, 19.15 Солісти: альт, фортепіян, 20.00, 21.00 „Веселий старт" вечір танку з орх. і сол. 22.30 Легка й танк. музика, **Білгород** (437) 18.00 Нар. музика, 20.20 Спів. ресітал, 21.00 Скрипка, 21.30 Нар. пісні, **Будапешт** (550) 12.05 Концерт орх. балалайкової, 18.30, 20.00 Циг. музика, 17.30 Концерт квартету, 19.30 Оп. ресітал Ільони Дяльні. **Відень** (507) 17.40 Спів. ресітал, Курт Шрамек барит., 18.00 Виступ гітаристки Р. Вальзер, 18.10 Спів, форт., 20.00, 21.00 „Молодий пан із Кембріджу" ком. Ліхтенберга. **Франкфурт** (251) 20.05, 21.00, 22.00, 23.00 „Кармен" оп. Бізета. **Мілано** (369) 22.00 Камер. музика. **Мінхен** (405) 10.30 Авд. для дітей, 13.15 Концерт квартету, 18.00 Орх. концерт, 19.00 Весела авд., 20.10, 21.00 Нар. комедія з музикою. **Париж** (1648) 12.00, 13.15 Симф. музика, 14.15 Спів. ресітал, 17.10 Форт. ресітал, 18.00, 19.00 Театр Уяви, 21.00 Вок. концерт, 21.45, 22.00 Камер. музика, спів. **Рим** (421) 17.15 Концерт цитристів, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Трансм. з театру С. Карльо в Неаполі: „Франческа да Ріміні" оп. Зандонаї. **Стокгольм** (426) 20.10 „Трістан і Ізольда" (II дія) Вагнера.

Пятниця, 5. лютого 1937.

Берлін (357) 14.15 Розр. музика, 17.00 Гобойний з Вольфові твори, 20.10 Пісні в виконанні хору, 20.30, 21.00 Симф. концерт, 22.30 Розр. музика. **Білгород** (437) 18.00 Музика XVII ст., 18.30 Нар. пісні. **Будапешт** (550) 12.05 Форт. ресітал, 18.00 Сальон. музика, 18.30, 19.00, 20.10, 21.00, 22.00 „Трістан і Ізольда" оп. Ваґнера. **Відень** (507) 17.50, 18.00 Солісти, форт., віол., 19.25, 20.00, 21.00 „Кавалєрія рустікана" оп. Масканія, „Паяци" оп. Леонкавалля. **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.10 Спів. ресітал Е. Ляйперт-Вольф (пісні Р. Штравса, Вольфа, Кеплінга), 20.10 Розр. музика, 22.30 Концерт. **Мілано** (369) 17.15 Танк. музика, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт. **Париж** (1648) 17.00 Камер. музика, 18.45, 19.45 Спів. ресітал, 21.00 Вок. концерт, 21.45, 22.00 Кабарет. **Рим** (421) 16.00 Солісти: форт., віол., 20.40, 21.00, 22.00 „Ля ботега фантастіка" оп. Ф. Порія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 4. лютого 1937.

6.30 Раннішня авдиція. 6.33 Руханка. 6.50 Музика з грамоф. плит, 7.15 Ранішній денник. 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій. 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Музичний поранок для молоді середніх шкіл, орх., Карновська спів, форт., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Не зафрюватти доріг, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Орбіс говорить, 15.18 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Коляди з гр. пл., 15.55 Куток гумору, 16.00 Музика, спів, із гр. пл., 16.20 Хвилина питань, гутірка для старших дітей, 16.35 Концерт орх. мандоліністів, 17.00 Із життя сільського учителя, 17.15 Концерт солістів, музика, спів, 17.50 Кріс і поміч, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Сніговий комунікат, 18.13 Спортові вістки, 18.20 Грецькі нар. пісні й танки, з гр. пл., 18.35 У тіні вірменської катедри, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „У лісі" Ю. Шаняського, 19.30 Калейдоскоп, легка муз. авд., сопран, два форт., органи, акордеон, 20.30 Фейл.: Там, де чорт чортенята годує, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Вок.-муз. концерт, 21.50 Мала орхестра, 23.00—23.30 Орх. музика.

Пятниця, 5. лютого 1937.

6.30 Раннішня авдиція, 6.35 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Авдиція для старших дітей: „Запусти", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Симфонічні твори Р. Штравса, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Пес на подвірі, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Молодь перед мікрофоном: Вісім літ за двацять хвилин, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Різні коляди, з гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Сонати з гр. пл., 17.00 Над Амуром, 17.15 „Чортівський ідеаль" оп. Кальмана (фрагм.), 17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Спортові вістки, 18.06, 18.16 Спортовий порадник, 18.20 Вимова покоролівських замків, 18.30 Ф. Супе: Легка ковалерія, увертюра з гр. пл., 18.40 Дещо про крамниці, купно та клієнтів, 18.50 Огляд хліборобської преси, 19.00 „Органіст із Повікли", новеля Г. Сенкевича, 19.20 З піснею по краю, 19.45 Оперовий фрагмент, 20.00 Музична гутірка, 20.15 Симфонічний концерт: орх., Е. Бандровська, спів, 21.00 Вечірній денник, 22.30 Легенда про Фариса, 22.45 Танкова музика з гр. пл.

Радіокутик.

ВПЛИВ ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ НА РАДІО.

В часі виняткових вражінь, які переживала Англія у звязку з абдикацією короля Едварда VIII, англійський радіовий промисл потував небувалий зріст попиту на приймачі.

В день, коли король звернувся з останньою промовою до народу, радіові крамниці були заповнені купуючими.

СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ.

В концерті 5. лютого в год. 20.00 орхестру варшавської фільгармонії поведе американський диригент Еміль Купер. Будуть виконані: „Море" Дебюссі, „Малюнки з вистави" Мусоргського, „Вогниста птиця" Стравінського і „Муринська рапсодія" Рудніса.

Незвичайною цікавою точкою програми буде концерт на сольовий голос та орхестру Т. Кассерна, що його виконає в супроводі орхестри Е. Бандровська-Турська.

ТРАСМІСІЯ З БЕРЛІНА.

Радіослухачі напевно зауважили, що виміна музичних авдицій між Польщею і закордоном значно зросла в останніх часах.

Стверджено, що такого роду вознайомлення слухачів з музичним дорібком іншої країни вносить до програми багато свіжости і різноманітности.

В суботу 6. лютого в год. 22.30 П. Р. трансмітує танкову музику з Берліна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 3 лютого п. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.65 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	2.70 „
1 кг. масло експорт. дає зачет	2.70 „
молоко від 11. I. ц. р. . . .	0.16—0.17 „
яйця	4.00 „

Тенденція на масло звишкова, на молоко сильна, на яйця вдержана.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 3. II. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясені, повногрудні	1.15 зол.
Індики I. кл., добре умясені, повногрудні	1.00 „
Курки молоді I. кл. біло й жовтоніжки від 1.70 кг. вгору	0.95 „
Качки товщені I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.15 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Секція Прихильників „Рідної Школи" при Читальні ім. М. Шашкевича в Богословській Академії у Львові зложила на коляду для вселюдної школи „Р. Ш." ім. Короля Данила у Львові при вул. Жовківській ч. 62 — 84.71 зол.

НАУКА

НОВОЧАСНА система крою шиття моделювання гардероби жіночої, дитячої, білля „Патрон Експрес" проф. Леванського вчить в найкоротшому часі Львів, Сикстуська 21. II. 140 7—10

ТАНЦІВ вчить першорядний мистець М. Іраат Брись, Баторія 28. 2—3

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ кімната для панночки — також зі шкільною допомогою. Длугоша 35, двері ч. 3. 214 1—1

РІЖНІ

ЧИ ВАШ годинник ходить добре? Якщо ні, дайте направити до **ІВАНА ЗЕЛЬТЕНРАЙХА,** Львів, Марійська пл. 5. Прецизійно, солідно, дешево. З провінції присилайте почтою. 3032 24-?

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2946 24-100

ПАРТНЕРІВ до дальших прогульок лещетарських шукаю. — Д-р Баранецький, вул. Миколая 23, від 3—6. 218 1—1

КАРНАВАЛ — мистецькі квіти до вечірніх суконь виконує — Пекарська 43, м. 1. 215 1—1

ПОШУКУЄМО доброго інструктора до ведення дутої орхестри. Платня згідно з умовою. Купимо уживані інструменти на дуту орхестру. Зголошення слати: Читальня „Просвіти", Ремезів, п. Підліски Малі. 217 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

Незрівнянний в якості пудер і крем
ЯПОНСЬКИЙ БІЛИЙ БОЗ
завдяки якому стає пера
ОКСАМИТНО-МАТОВА
Ціна коробки з пушком зол. 1.25.
2910 12—

МЕБЛІ ідальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79
3208

ЗНАЧКИ ДЛЯ ПСІВ,
КОВТКИ ДЛЯ ТВАРИНИ
ТАБЛИЧКИ НА ВОЗИ
виробляє фірма 3319 19-?
Андрій Берлінський
ЛЬВІВ, ШЕВЧЕНКА 11

КІР
Львів, Уейського 6
Тел. 280-28
Станиславів, 3-го Мая 4. II п.
ПЛЯНИ БУДОВИ
40 13—?

ХТО?!
хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій
ПЕРФУМЕРІЇ С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 7, Філія КОПЕРНИКА 15а
Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

РЯТУЄ ВОЛОССЯ
усуває порхлі – запобігає випаді
ДАЄ ГАРНУ буйну зачіску

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.